

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ.

ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ ΙΒ'.

ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1. 1862.

ΕΤΟΣ Α'.

ΠΕΝΤΕ ΗΜΕΡΑΙ ΕΙΣ ΠΑΤΜΟΝ,

Υπό ΕΠ. Ι. ΣΤΑΜΑΤΙΑΔΟΥ.

Ἐπεπόθουν αἰεποτε νὰ ἐπισκεφθῶ τὴν Πάτμον, τὴν νῆσον δηλονότι ἐκείνην, ἐν τῇ ὁποίᾳ ὁ θεολόγος Ἰωάννης ἤκουσε τὴν μυστηριώδη φωνὴν τὴν ἐπιτάττουσαν αὐτῷ νὰ γράψῃ ὅ,τι ἀν' ἴδῃ, καὶ ἤτις ἐν ὥρᾳ ἐθνικῆς δυσπραγίας, ἐπὶ ἰκανὸν χρόνον διετέλεσεν ἐνδοξον τῶν Μουσῶν ἐνδιαίτημα. Ἀνέστελλον δὲ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ πόθου μου τούτου, περιμένων ἀρμοδίαν εὐκαιρίαν' ἀλλ' ἐντυχῶν ἐσχάτως τὸν ἀξιόλογον φίλον μου καὶ καθηγητὴν τῆς θεολογίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῶν Ἀθηνῶν Κ. Ἀλέξανδρον Λυκοῦργον, ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ διακατεχόμενον αἰσθήματος ἐνό-

μισα ὅτι ἡ προσδοκωμένη εὐκαιρία μοι προσερέρετο ἤδη καὶ λοιπὸν ἐπιβάντες μετ' αὐτοῦ πλοιαρίου τινος, ἀνεχωρήσαμεν πρὸ μεσημβρίας τῆς 26 παρελθόντος Ἰουνίου, ἐκ Μαραθοκάμπου τῆς Σάμου, κατευθυνόμενοι εἰς Πάτμον.

Μικρὸν αἱ δύο αὐται νῆσοι ἀπέχουσιν ἀλλήλων, εἴκοσι καὶ ἐν ὡς ἔγγιστα μίλλια' ἀλλ' ὁποίας ἀνανήσεις ἡ μικρὰ αὐτῇ διοχὴ φέρει! Μεταβαίνομεν ἀπὸ τὴν γῆν τῆς ἀρχαίας δόξης, εἰς τὴν τῆς χριστιανικῆς. Ἐπλέομεν τὸ πέλαγος ἐκεῖνο, εἰς τὸ ὁποῖον κατέπεσεν ὁ υἱὸς τοῦ Δαιδάλου, ὅταν ἐκ τῆς θερμότητος τοῦ ἡλίου ἐτάκησαν τὰ κήρινα αὐτοῦ πλευρά. Ἐβλέπομεν τὸ ὄρος τῆς Μυκάλης, τοῦ ὁποίου ἡ μὲν κορυφὴ ἐχρησίμευσε τάφος μέγας μεγάλου ἀνδρός, τοῦ Πολυκράτους, οἱ δὲ πρόποδες τόποι ἐν ᾧ κατεστράφησαν ἐξήκοντα γιλιάδες βαρβάρων κατὰ τοῦ Λεωτυχίδου καὶ τῶν Ἰώνων. Ἐθαυμάζομεν τὴν μεγαλόπρεπειαν τοῦ Κερκηπέως, προτείνοντος ἀγερώχως τὰ κρη-

ΤΗΝ Δ ΕΚΑΤΗΝ Φ. . . ΑΓΗΡ ΣΟΦΟΥ ΙΗΤΗΡΟΣ
ΓΑΛΚΙΕΟΥ. . . ΑΓΑΙΟΣ ΑΡΤΕΜΙΔΟΣ ΣΚΥΘΗΣ
ΑΙΓΑΙΟΥ ΠΑΡΑΣΑΔΑ ΠΟΡΟΥ ΔΥΣΧΕΙΜΕΡΟΝ ΟΙΑΜΑ
ΟΡΗΑΚ. . . ΘΑΛ. . . ΩΣ ΘΕΜΙΣ ΗΓΑΙΣΕΝ.
ΕΥΤΥΧΩΣ.

Τὸ ἀγάλμα τῆς Ἀρτέμιδος ἐσώζετο μέχρι τῶν χρόνων τοῦ ὁσίου Χριστοδούλου, ὅστις, καθ' ἃ ἀναφέρει ὁ τὸν βίον αὐτοῦ συγγραφέας μοναχὸς Ἀγάπιος, «Πρῶτον ἐσύντριψεν ἓνα εἶδωλον ὅπου εἶχασιν ἐκεῖ μὲ τέχνην πολλήν εἰς τὸ ὄνομα τῆς Ἀρτέμιδος».

Τὸ μοναστήριον, ἀληθὲς φρούριον μακρόθεν φαινόμενον, ὑψοῦται ἐξακοσίους ἐξήκοντα ἀγγλικούς πόδας, ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης· ἐκ δὲ τῆς στέγης αὐτοῦ οὐχὶ μόνον ἅπαν τὸ Ἰκάριον καταφαίνεται, ἀλλὰ καὶ πολλὰ τῶν Κυκλάδων νήσων. Ἀντιπαράκειται δὲ αὐτοῦ εἰς ὕψος μεγαλειότερον, (874 ἀγγλ. ποδῶν) ναὸς τις ἐπ' ὀνόματι τοῦ προφήτου Ἡλιοῦ καὶ μετὰ τῶν δύο τούτων εἰς ὀλίγην ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ Μοναστηρίου τοῦ Θεολόγου εἰς μέρος χθαμαλόν, ὑπάρχει ἑτερόν τι Μοναστήριον γυναικείον, ὅπερ ἐν ἔτει 1602, ὠκοδόμησε Παρθένιος τις Παγκώστας. Οἱ διατιθέμενοι ἐν τῷ Μοναστηρίῳ τοῦ Θεολόγου Μοναχοὶ ἀριθμοῦνται περὶ τοὺς δεκαπέντε ἢ εἰκοσίν· ἀλλ' ὁ ἀριθμὸς τῶν πατέρων καθόλου, συμποσύνται εἰς πεντήκοντα περίπου, ὧν οἱ πλείστοι λείπουν τῆς Πάτμου, διατρίβοντες εἰς τὰ ἀλλαγῶσε εὐρισκόμενα μετόχια ἢ πεμπόμενοι εἰς διαφόρους ὑπηρεσίας τῆς Μονῆς. Ὑπάρχει δὲ παρ' αὐτοῖς ἐν ἰσχύϊ ἡ ὑποτύπωσις ἢ διέγραψεν ὁ ὁσῖος Χριστόδουλος, ἐκτὸς παραλλαγῶν τινῶν, ἃς οἱ νῦν καιροὶ καθίστων ἀπαραιτήτους.

(ἔπεται τὸ τέλος).

ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ

ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΕΛΕΝΗΣ.

(Συνέχεια, ὄρα φυλλ. Γ')

Ἀγκυροβόλησις ἐν Στάρτ-Πούαντ (Start-Point).

Ἀκόλουθοι τοῦ Αὐτοκράτορος.

Κυριακὴ 6 — Μεσοῦσης τῆς ἡμέρας, ἠγκυροβολήσαμεν ἐν Στάρτ-Πούαντ. Ὁ λιμὴν οὗτος οὐδεμίαν ἀσφάλειαν παρέχει εἰς τὰ πλοῖα ἐνῶ ὁ λιμὴν τοῦ Τορμπέυ, (Torbay) ἀφ' οὗ μικρὸν ἀπέιχόμεν, ἦν ἀσφαλέστατος· τὸ τοιοῦτον ὄθεν μᾶς ἐξέπληξε σφόδρα. Ἐν τούτοις ἐγνωρίζομεν ὅτι προῦ-

κειτο νὰ ὑπάγωμεν εἰς προὔπαντησιν τοῦ Νορθουμπερλάνδ ὅστις εἶχεν ἐκπλεύσει ἐν πάσῃ βίᾳ ἐκ Πορτμουθ. Τὸ πλοῖον τοῦτο ἀνεβάνη ἐπὶ τέλους συνοδευόμενον ὑπὸ δύο φρεγατῶν φερουσῶν στρατὸν ὅστις ἔμελλε ν' ἀποτελῇ τὴν φρουράν τῆς Ἀγίας Ἐλένης. Καὶ τὰ τρία πλοῖα ἤραξαν πλησίον μας· ἡ συγκοινωνία κατέστη ζωηροτάτη, αἱ δὲ προφυλάξεις ὅπως μὴ προσεγγίσωσι τὸ πλοῖόν μας ἐξηκολούθουν. Ἐν τοσοῦτῳ, τὸ μυστήριον τῆς ἐκ Πλυμούθης κατεσπευσμένης ἀναχωρήσεώς μας ὡς καὶ πασῶν τῶν ληφθεισῶν προφυλάξεων, διησαφινίσθη κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον. Ὁ ναύαρχος Κέθ εἶχεν εἰδοποιηθεῖ, μᾶς εἶπον, διὰ τοῦ τηλεγράφου, ὅτι εἰς δημόσιος ὑπάλληλος εἶχεν ἀναχωρήσει ἐκ Λονδίνου μετὰ διαταγῆς ὅπως παραλάβῃ τὸν Αὐτοκράτορα ἐν ὀνόματι τῶν νόμων ἢ τινος δικαστηρίου. Δὲν ἠδυνήθημεν νὰ μάθωμεν οὐδὲ τὰ αἴτια οὐδὲ τὰς λεπτομερείας. Ὁ ναύαρχος Κέθ, προσέθετον, μόλις ἠδυνήθη νὰ ὑπεκφύγῃ τὴν ἀμνηχανίαν τούτην· εἶχεν ἀναγκασθῆ νὰ μεταβῇ κατεσπευσμένως ἐκ τοῦ πλοίου του ἐφ' ἐνὸς βρικίου καὶ νὰ γείνη ἄφαντος τὴν ἡμέραν τῆς ἐν Πλυμούθ ἑλλιμενίσσεως· αὐτὴ ἡ αἰτία μᾶς ἐκράτει ἔξω τοῦ Τορμπέυ.

Οἱ ναύαρχοι Κέθ καὶ Κοκμποῦρν ἦλθον ἐπὶ τοῦ Βελλεροφῶντος· ὁ τελευταῖος διοικεῖ τὸν Νορθουμπερλάνδ· συνδιελέχθησαν μετὰ τοῦ Αὐτοκράτορος καὶ τῷ ἐπέδωκαν ἀντίγραφον τῶν περὶ τῆς ἐν Ἀγία Ἐλένη μετακομισσεώς μας καὶ διαμονῆς μας ἀφορουσῶν διαταγῶν. Αἱ διαταγαὶ αὗται ἔλεγον ὅτι ὠφείλομεν νὰ καθυποβάλλωμεν εἰς ἔρευναν τὰ ἐπιπλά μας καὶ νὰ τοῖς παραδώσωμεν τὰ χρήματα, τὰ τραπεζιτικὰ γραμμάτια, τοὺς ἀδάμαντας καὶ πάντα τὰ πολύτιμα σκεῦη τὰ εἰς τὸν Αὐτοκράτορα καὶ εἰς ἡμᾶς ἀνήκοντα ὅπως τὰ θέσωσιν ἐν ἀσφαλῇ τόπῳ. Ἐπληροφορήθημεν ὡσαύτως ὅτι τὴν ἐπαύριον ἔμελλον νὰ μᾶς ἀφαιρέσωσι τὰ ὅπλα μας καὶ νὰ μᾶς μεταβιβάσωσιν ἐπὶ τοῦ Νορθουμπερλάνδ· ἴδου τὰ ἔγγραφα ταῦτα:

Διαταγὴ τοῦ ναύαρχου Κέθ πρὸς τὸν πλοίαρχον τοῦ Βελλεροφῶντος Μαϊϋτλάνδ.

«Οἱ Γάλλοι ἅπαντες παντὸς βαθμοῦ οἵτινες εὐρίσκονται ἐν τῷ πλοίῳ ὑμῶν θέλουσιν ἀφοπλισθῆ, τὰ δὲ ὅπλα τῶν θέλουσι τεθῆ ἐν ἀσφαλῇ τόπῳ ὑπ' εὐθύνην σας μέχρις οὗ οὗτοι διαμείνωσιν ἐν τῷ Βελλεροφῶντι· μετὰ ταῦτα θέλουσιν εἶσθαι ὑπ' εὐθύνην τοῦ διοικητοῦ τοῦ πλοίου ἐφ' οὗ οἱ Γάλλοι θέλουσι μεταβιβασθῆ.

Λιμὴν τῆς Στάρτης 6 Αὐγούστου 1815.

Ὁδηγίαι τῶν ὑπουργῶν πρὸς τὸν ναύαρχον Κοκμποῦρν.

«Ὅταν ὁ στρατηγὸς Βοναπάρτης μεταβιβασθῆ ἀπὸ τοῦ Βελλεροφῶντος ἐπὶ τοῦ Νορθουμπερλάνδ, θέλει εἶσθαι

καταλληλοτάτη στιγμή ὅπως ὁ ναύαρχος σὴρ Γ. Κοκμποῦρν ἐνεργήσῃ αὐστηρὰν ἔρευναν ἐπὶ τῶν ἐπιπλῶν ἅπερ ὁ στρατηγὸς θέλει φέρεי μεθ' ἑαυτοῦ.

«Ὁ ναύαρχος σὴρ Γ. Κοκμποῦρν θέλει ἀφήσει ἐλευθέραν τὴν μεταβίβασιν τῶν οικιακῶν σκευῶν, τῶν βιβλίων, τῶν οἰων, (τῶν οἰων! παρατήρησις ἀξία τῷ ὅτι τῶν ἀγγλων ὑπουργῶν!)

«Ἐπὶ τὴν ἐπωνυμίαν, οικιακὰ σκεῦη, συμπεριλαμβάνονται καὶ τὰ ἀργυρᾶ τοιαῦτα, ἀρκεῖ μόνον νὰ μὴ ὦσι τοιαύτης ποσότητος ὅστε νὰ θεωρῶνται μᾶλλον ὡς χρηματικὴ ἰδιοκτησία ἢ ὡς σκεῦη οικιακῆς ὑπηρεσίας.

«Ὁ στρατηγὸς Βοναπάρτης ὀφείλει νὰ ἐγκαταλείψῃ τὰ χρήματα, τοὺς ἀδάμαντας καὶ τὰ τραπεζιτικὰ του γραμμάτια ὅποια καὶ ἂν ὦσιν.

«Ὁ διοικητὴς θέλει τῷ ἐξηγήσει ὅτι ἡ Βρετανικὴ κυβέρνησις οὐδόλως σκοπεύει νὰ κατὰσχῃ τὰς ἰδιοκτησίας τοῦ στρατηγοῦ, ἀλλὰ μόνον νὰ τῷ ἀφαιρέσῃ τὴν αὐτῶν διαχείρισιν ὅπως μὴ τὰς μεταχειρισθῆ ὡς ὄργανον ἀποδράσεως.

«Ἡ ἔρευνα θέλει ἐνεργηθῆ ἐπὶ παρουσίᾳ τινῶν ἀτόμων παρὰ τοῦ στρατηγοῦ Βοναπάρτου διορισθησομένων, κατὰλογος δὲ τῶν ἐπιπλῶν του θέλει ὑπογραφή παρὰ τῶν ἰδίων αὐτῶν ἀτόμων ὡς καὶ παρὰ τοῦ ἀντιναύαρχου ἢ ἄλλου τινὸς ἀξιωματικοῦ τοῦ πλοίου ἢ ὁ ἀντιναύαρχος ἤθελε διορίσει. Οἱ τόκοι, ἢ ἐν μέρος τῆς περιουσίας τοῦ στρατηγοῦ Βοναπάρτου, θέλουσι χρησιμεύσει διὰ τὰς ἀνάγκας του, ἢ δὲ διαχείρισιν τοῦ ὅλου ποσοῦ θέλει ἐναπόκεισθαι εἰς τὴν ἐλευθέραν ἐκλογὴν του. Ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ θέλει διὰβιβάζει ἐνίοτε τὰς ἐπιθυμίας του, πρῶτον εἰς τὸν ναύαρχον, μετὰ ταῦτα εἰς τὸν διοικητὴν, ὅταν οὗτος ἀφίχθῃ, ὅταν δὲ οὐδὲν αἴτιον ἀντιστάσεως ὑπάρχῃ ὅτε ναύαρχος καὶ διοικητὴς θέλουσι δίδει τὰς ἀποχωρήσας διαταγὰς καὶ πληρώνει τὰ ἐξοδα διὰ γραμματίων ἐπὶ τοῦταμείου τῆς αὐτοῦ Β. Μεγαλειότητος. Ἐν περιπτώσει θανάτου, (ὅποια πρόνοια!!!) ἢ διευθέτησις τῶν ἰδιοκτησιῶν τοῦ στρατηγοῦ θέλει ὀρισθῆ διὰ διαθήκης του ἢς τὰ ἐμπεριεχόμενα, ἔστω βέβαιος, θέλουσιν ἐκτελεσθῆ κατὰ γράμμα.

«Ἐπειδὴ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα μέρος τι τῆς περιουσίας του δύναται ν' ἀνήκῃ εἰς τὰ ἀποτελοῦντα τὴν συνοδίαν του ἄτομα, ταῦτα θέλουσι καθυποβληθῆ εἰς τὰς αὐτὰς διατάξεις.

«Ὁ ναύαρχος οὐδένα θέλει παραλάβῃ ἐν τῷ πλοίῳ του ἐκ τῶν τῆς συνοδίας τοῦ Αὐτοκράτορος δι' Ἀγίαν Ἐλένην, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ ἡ ἐλευθέρα θέλησις τοῦ ἀτόμου καὶ χωρὶς νὰ τῷ κοινοποιηθῆ ὅτι ὀφείλει νὰ καθυποβληθῆ εἰς ὅλα τὰ μέτρα ἅπερ ἤθελον κρίνει ἐπάναγκες νὰ λάβωσιν ὅπως καταστῆ ἀδύνατος ἡ ἀπόδρασις τοῦ στρατηγοῦ. Ἄθλον γενήσεται πρὸς τούτους εἰς τὸν στρατηγὸν ὅτι ἐάν

ποτὲ ἤθελεν ἀποπειραθῆ νὰ φύγῃ ἤθελε ἐκτεθῆ εἰς φυλάκισιν (εἰς φυλάκισιν!!!) ὡς καὶ πᾶς τις ἐκ τῶν τῆς συνοδίας ὅστις ἤθελε φωραθῆ ὡς συνεργὸς τῆς τοῦ στρατηγοῦ ἀποδράσεως. (Ὁλλογὸν καιρὸν μετὰ ταῦτα πράξις τις του κοινοβουλίου καθυποβάλλει τοὺς συνεργούντας εἰς τὴν φυγὴν τοῦ Αὐτοκράτορος εἰς θαλασσίαν ποιεῖν).

«Ὅλοι αἱ πρὸς τὸν στρατηγὸν Βοναπάρτην καὶ αἱ πρὸς τοὺς ἀκολουθοῦς του στελλόμενοι ἐπιστολαὶ θέλουσι δίδεσθαι πρῶτον εἰς τὸν ναύαρχον ἢ εἰς τὸν διοικητὴν, ὅστις θέλει τὰς ἀναγινώσκει πρὶν τὰς δώσει εἰς τὸν πρὸς ὃν ὄρον τῶν. Τὸ αὐτὸ θέλει λαμβάνει χώραν εἰς τὰς ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ καὶ τὰς ὑπὸ τῶν συνοδούντων αὐτῶν γε γραφομένας ἐπιστολάς.

«Ὁ στρατηγὸς ὀφείλει νὰ γνωρίζῃ πρὸς τούτους ὅτι ὁ διοικητὴς, ἢ ὁ ναύαρχος, ἔλαβον θετικὴν διαταγὴν νὰ διευθύνωσι πρὸς τὴν κυβέρνησιν τῆς αὐτοῦ Μεγαλειότητος πᾶσαν ἐπιθυμίαν ἢ ἐνστασιν αὐτοῦ χωρὶς νὰ ἐξασκῶσιν οὐδεμίαν ἐπιβρότην ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου· ὁ χάρτης ὁ μὸς ἐφ' οὗ θέλει γράφωσιν αἱ ἐνστάσεις πρέπει νὰ μὴ ἠνεωγμένως καὶ ἀσφράγιστος ὅπως ὁ τὸ ναύαρχος καὶ διοικητὴς προσθέτωσι τὰς ἰδίας αὐτῶν παρατηρήσεις ἃς ἤθελον κρίνει ἀρμοδίας.»

Δυσκόλως ἤθελε περιγράψῃ τις τὴν δεινὴν θέσιν μας, ἐν τῇ κρίσει ἐκείνῃ στιγμῇ καθ' ἣν τοσαῦτα βίαια, τοσαῦτα ὕβρεις καὶ ἀδικίαι ἐπεσφωρέοντο καθ' ἡμῶν!

Ὁ Αὐτοκράτωρ ἠναγκασμένος νὰ περιορίσῃ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀκολουθῶν του εἰς τρία ἄτομα, ἐξελέξατο τὸν μέγαν στρατάρχη, ἐμὲ, καὶ τοὺς Κ. Κ. Μονθολῶν καὶ Γκουργκῶ· ἐπειδὴ δὲ αἱ ὁδηγίαι δὲν ἐπέτρεπον τῷ Αὐτοκράτῳ νὰ λάβῃ εἰμῆ τρεῖς ἀξιωματικούς, ἀπεφασίσθη νὰ θεωρηθῶ ὡς αὐτόχρημα πολιτικός καὶ οὕτως νὰ παραλάβῃ καὶ τέταρτον ἀκόλουθον.

(ἀκολουθεῖ.)

ΑΙ ΔΥΟ ΑΔΕΛΦΑΙ.

ΔΙΗΓΗΜΑ.

(Συνέχεια· ὄρα φυλλ. ΙΑ')

Ε'.

Ἡ Ἐπιστολὴ.

Ἡ Ἀγλαία εἰσελθοῦσα εἰς τὸ δωμάτιόν τῆς, ἀντὶ νὰ κατακληθῆ, ἐπλησίασε πρὸς μικρὰν τράπεζαν, ἐκάθησε, καὶ ἐξαγαγούσα ἐκ τοῦ κόλπου τῆς ἐπιστολὴν ἤρξατο νὰ τὴν ἀναγινώσκῃ εἰς τὸ ἀμυδρὸν φῶς τῆς λυχνίας.

Ἴδου τί περιεῖχεν ἡ ἐπιστολὴ αὐτή:

« Δεσποινίς! »

« Γνωρίζω ὅποιον ἐκπληξίν θέλει σὰς προξενήσει ἡ ἐπιστολή μου αὐτή, δὲν ἀγνοῶ ὅποιον μειδιάμα οἴκτου, καὶ εἰρωνίας ἴσως, θέλει διέλθει τὰ χεῖρά σου, μολαταῦτα, μύχιόν τι προαίσθημα, μυστηριώδης τις φωνὴ μοι λέγει ὅτι ἡ καρδιά σου θέλει συγκινηθῆ... διότι, δεσποινίς, ἔχετε καρδίαν τρυφερὰν καὶ ἀγαθὴν, καὶ αἱ ἀγαθαὶ καρδίαι εἰσὶν εὐσπλαγχνοὶ, εἰσὶν οἰκτιρῶνες. Ἄγνοῶ ἂν ᾖναι ἀπάτη ἐρώσεως ψυχῆς ἢ πυρεσσοῦσης διανοίας, πλὴν εἶμαι βέβαιος ὅτι θέλετε λάβει οἶκτον πρὸς ἐκείνον οὗ τινος ἡ γέννησις ὑπῆρξεν ἐν δυσνύχημα ὃ δὲ βίος διαρκὴς βάσανος... Πρὸς ἐκεῖνον ὃν ὁ Θεὸς ἐλησμόνησεν ὅτι ἐπλάσεν καὶ οἱ ἄνθρωποι ἀγνοοῦσιν ὅτι ἐγεννήθη... Πρὸς ἐκείνον ὅστις ποτὲ δὲν ἠσθάνθη μητρικὸν ἀσπασμὸν ἐπὶ τοῦ μετώπου του, οὐδὲ πατρικὴν προστάτιδα χεῖρα ἐκτεινομένην ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν του... Πρὸς ἐκείνον ὅστις ποτὲ δὲν ἀπάντησε φίλου ὄμμα στρεφόμενον πρὸς αὐτὸν, πρὸς ἐκείνον οὗ τινος ἡ χεὶρ ποτὲ δὲν ἐθλίβη ὑπὸ χειρὸς φίλου... Πολλάκις ὑψώσα κραυγὴν γοερὰν, πολλάκις κατηράσθη τὴν στιγμὴν τῆς γεννήσεώς μου, πολλάκις οἱ ὀφθαλμοί μου ἐνεπλήσθησαν δακρύων, πολλάκις παρουσιασθεὶς εἰς τὴν κοινωνίαν ἐζήτησά τινα θέσιν ἐν αὐτῇ, πλὴν, φεῦ! ἡ κραυγὴ μου διελύθη εἰς τοὺς αἰθέρας, τὰ δάκρυά μου ἔρρευσαν καὶ ἐξηράνθησαν ἐπὶ τῶν κοίλων παρεῖων μου, ὃ δὲ συρφετὸς καὶ τὸ κύμα τοῦ ὄχλου με ἀπώθησαν καὶ με ἔρριψαν πάλιν ἐπὶ τῆς ἀχυρῆς στρωμνῆς μου! Πολλάκις, ὡς ὃ εἰς βάραθρόν τι κατακρημνιζόμενος ὅστις δρᾷται παντὸς ἀντικειμένου ὅπερ εἰς τὴν πτώσιν του ἀπαντᾷ, ἐγείρομαι τῆς κλίνης μου καὶ ἀνυψῶν τὰς ἰσχάδας μου χεῖρας ζητῶ κλάδον τινα σωτηρίας, πλὴν αἱ χεῖρές μου ἐπαναπίπτουσιν ἄπρακτοι, τότε δὲ μοι φαίνεται ν' ἀκούω σαρδόνιον τινα καγχασμὸν καὶ ἀπαισίαν τινα φωνὴν ὡς ἀπὸ τῶν ἐγκάτων τοῦ ἄδου ἐξερρομένην ἣτις μοι λέγει: Ταλαίπωρε! Ζητεῖς ἀπὸ ἀνθρώπων εὐσπλαγχνίαν ἧς ὁ Θεὸς αὐτὸς σ' ἐστέρησεν; Καὶ ὅμως ἐξακολουθῶ νὰ ἐλπίζω ἢτοι ἐξακολουθῶ ἐγὼ ὁ μικρὸς, ἐγὼ ὁ ἀνίσχυρος, νὰ παλαίω κατὰ τοῦ τέρατος ἐκείνου ὅπερ μετὰ τὰ θύματά του κατὰ μυριάδας καὶ ὅπερ εἰμαρμένη καλεῖται!... Ἦδη, δεσποινίς, εἰσθε ἐλευθέρη νὰ μοι δωρήσῃτε τὴν ἐλπίδα ἢ νὰ μοι ἀφαιρέσῃτε αὐτήν, νὰ μοι χάρισῃτε τὴν ζωὴν ἢ τὸν θάνατον... Πλὴν, ἠθέλετε ποτὲ εἰπῆ πρὸς τὸν ψυχὸρρα γοῦντα ὅστις τὴν τελευταίαν του πνοὴν νομίζει ζωῆς σημεῖον, ἠθέλετε εἰπεῖ λέγων πρὸς αὐτὸν, δυστυχῆ ἄνθρωπε μὴ ἐλπίζε πλέον διότι τὸ νῆμα τοῦ βίου σου

ἐκόπη! ἠθέλατε εἰπῆ ποτὲ πρὸς τὸν εἰς τὴν ἀγχόνην ἀγόμενον κατὰδικον καὶ μολαταῦτα ἐλπίζοντα ἐκ τῆς ἀνθρωπίνης εὐσπλαγχνίας, ταλαίπωρε ἄνθρωπε θέσε τέραμα εἰς τὰς ἐλπίδας σου διότι ὁ θάνατός σου ἀπεφασίσθη; Ὁχι βεβαίως, ποτὲ δὲν ἠθέλετε ἀφαιρέσει ἀπὸ τὸν δυστυχῆ τὴν ἐλπίδα διότι αὐτὴ εἶναι τὸ μόνον του κτῆμα! Δὲν ζητῶ δεσποινίς νὰ με ἀγαπήσῃτε, τοῦτο θὰ ἦτο πολὺ τολμηρὸν ἐκ μέρους μου! Τὸ μόνον ὅπερ ζητῶ παρ' ὑμῶν εἶναι νὰ μοι συγχωρήσῃτε νὰ σὰς λατρεύω ἐν σιωπῇ καὶ ἐνίοτε νὰ σὰς ἐκθέτω δι' ἐπιστολῶν τὰ δεινά μου ἵνα τοιουτοτρόπως ἀνακουφίζω αὐτά. Ὑγείαινε τρυφερά καὶ ἀγνῆ παρθένος· εἴθε ἡ ἐπιστολή μου αὐτὴ νὰ μὴ θλίψῃ τὴν καρδίαν σου ἧτις βεβαίως ἀγνοεῖ ἀκόμη τί ἐστὶ λύπη, ἀλλὰ μόνον νὰ τὴν συγκινήσῃ ὑπὲρ τοῦ δυστυχῆ

« ΜΙΧΑΗΛ ».

Ἡ Ἀγλαΐα ἔφερε τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ μετώπου της ὡς ἵνα συνάψῃ τὰς συγκεχυμένας αὐτῆς ἰδέας καὶ κλείσασα ἐκ νέου τὴν ἐπιστολὴν τὴν ἔκρυψεν εἰς τὸ στήθος της, ἐνῶ δάκρυ ἐκύλιεν ἐπὶ τῆς ὠχρᾶς παρεῖας αὐτῆς.

— Ὅποσον δυστυχῆς εἶναι ὁ νέος οὗτος! εἶπε μετὰ βραχεῖαν σιγὴν ἡ νεάνις· ἂν δὲν τὸν ἔβλεπον καθημερινῶς ἤθελον ὑποθέσει ὅτι τὰ ἐν τῇ ἐπιστολῇ του γραφόμενα εἰσὶν ὑπερβολαί· πλὴν ὅ,τι γράφει εἶναι δυστυχῶς ἡ καθαρὰ ἀλήθεια καὶ οὐδὲν πλέον. Ἀπὸ τῆς παιδικῆς μου ἔτι ἡλικίας τὸν ἐνθυμοῦμαι αἰείποτε πάσχοντα, αἰείποτε δυστυχῆ Θεέ μου! φρίττω ὅταν ἀναλογίζομαι τοὺς τρομεροὺς ἐκείνους χειμῶνας οὓς ὁ νέος οὗτος διήλθε· τὸν ἔβλεπα τὴν ἐσπέραν ὅτε ἐπανήρχετο εἰς τὸ δωμάτιόν του ἀπλοῦν θερινὸν ἐπενδύτην φέρων, κλονούμενος ὑπὸ τοῦ ψυχους τοῦ μόχθου καὶ τῆς πείνης. Μετ' ὀλίγον δὲ ἔβλεπον αὐτὸν ῥιπτόμενον ἐπὶ ἀχυρῆς στρωμνῆς ἐνῶ διὰ τῶν ἠνεωγμένων παραθύρων τῶν ἐσπερημένων ὑέλων, εἰσέρχοντο ἀθροαί αἱ ψεκασμοὶ τῆς χιόνος καὶ ἐκάλυπτον αὐτὸν ἀντι ἐπαπλώματος! Καὶ ἔλεγον τότε· πλὴν Θεέ μου, τί ἐπραξεν ὁ νέος οὗτος ἵνα ᾖναι δυστυχῆς; Οὐδεὶς ἀπάντησε εἰς τὴν ἐρώτησίν μου ταύτην πλὴν ὅτε ὑψωνον τὸ βλέμμα καὶ ἔβλεπον τὸν ἑναστρόν οὐρανόν, ὅτε ἔφερον αὐτὸ πρὸς τὰς ἀχανεὶς ἐκτάσεις καὶ τὴν μυκωμένην θάλασσαν, ἠνθῶν ὅτι ὁ πλάστης ὅλων ἐκείνων τῶν τεραστίων τῆς φύσεως οὐδὲν ἐπλάσεν ἄνευ λόγου καὶ ὅτι ἀνεξερεύνητοι ὑπάρχουσιν αἱ βουλαὶ καὶ τὰ νεύματά του! Πλὴν τί δύναμαι νὰ πράξω ὑπὲρ τοῦ νέου τούτου ἐγὼ ἡ ἀνίσχυρος κόρη;... Δύναμαι νὰ πράξω πολλά, διότι ματαίως ζητῶ νὰ ἀποκρύψω καὶ ἀπὸ ἐμαυτὴν τὴν ἰδίαν τὸ πρὸς τὸν Μιχαὴλ αἰσθημά μου. Ναι, τὸν ἀγαπῶ ὅσον καὶ αὐτὸς με ἀγαπᾷ· πλὴν ὁ ἔρωσ οὗτος δὲν εἶναι κοινὸς ἔρωσ ὃν πρώτη συνάντησις βλεμμάτων γεννᾷ καὶ ὃν ὁ χρόνος μετ' ὀλίγον καταστρέφει· εἶναι ἔρωσ ἀπορρέων ἐξ αὐτῆς τῆς καρδίας

διότι πρὸ δύο ἐτῶν ἡ καρδία μου τὸν ἠγάπα χωρὶς οὐδ' ἐγὼ αὐτὴ νὰ γνωρίζω τοῦτο. Ἀνατραφεῖσα μακρὰν τῆς τύχης καὶ τῶν πλῶν τοῦ κόσμου ἠγνόουν τί ἐστὶ παλμός ἔρωτος καὶ ὅταν ἡ καρδία μου ἐπαλλεν εἰς τὴν ἐμφανίσιν του, τὸν παλμὸν τοῦτον ἀπέδιδον εἰς πᾶν ἄλλο αἴτιον ἢ εἰς τὸ πρὸς τὸν Μιχαὴλ αἰσθημά μου. Τὴν νύκτα ὅμως ἐκείνην καθ' ἣν ἡ λιγυρὰ καὶ μελαγχολικὴ φωνὴ του προσέβαλε τὸ οὖς μου, ὦ, τότε ἠννόησα ὅτι τὸν ἠγάπων. Μόλις κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἔκλεισε τὰ βλέφαρά μου ὁ ὕπνος καὶ μοι ἐφάνη ὅτι νέος τις ἠδουπαθῆ καὶ μελαγχολικὴν ἔχων μορφὴν ἐκάθησε πλησίον μου κρούων ἐναρμόνιον κιθάραν· μικρὸν κατὰ μικρὸν εἰς τὸν ἦχον τοῦ μουσικαῦ ὀργάνου ἀνείμιγη μελιρρῶτος φωνὴ καὶ τότε ἀγνοοῦσα ἂν ὕπνωτον ἢ ὄχι, καὶ ὡς διατελοῦσα ὑπὸ τὸ κράτος ἀκαταμαχῆτου τινος γοητείας ἔστην καὶ ἠκροάσθη. Ἡ μήτηρ μου κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν μ' ἔκραζεν ὀνομαστί, ἡ δὲ φωνὴ αὐτῆ με ἐξῆξε τοῦ ληθάργου μου. Ὅτε πλέον καὶ αἰοδὸς καὶ κιθάρα εἶχον σιγήσει ἀπεκοιμήθην πρὶν μέχρι τῆς πρωΐας ἦχει ἔνκυλος εἰς τὴν ἀκοήν μου ἡ οὐρανία ἐκείνη μελωδία.

Πλὴν, Θεέ μου, δὲν εἶναι ἀτόπημα αὐτὸ ὅπερ μελετῶ νὰ πράξω; Νὰ ὑπάγω εἰς τοῦ Μιχαὴλ τὸ δωμάτιον, μόνη εἰς τοιαύτην ὥραν! ὦ, ἀδύνατον! ἀδύνατον.

— Ἀλλὰ, ἐξηκολούθησεν ἡ Ἀγλαΐα μετὰ βραδεῖαν σιγὴν, ἴσως κατ' αὐτὴν τὴν στιγμὴν ὁ Μιχαὴλ πάσχει... ὑποφέρει, στεροῦμενος καὶ αὐτοῦ τοῦ ἄρτου... Ναι, πρέπει νὰ ὑπάγω... δὲν ὑπάγω ὡς ἐρωμένη ἀλλ' ὡς προστάτις, ὡς ἀρωγὸς, ὡς ἄγγελος παραμυθίας καὶ παρηγορῶν τις τοὺς πάσχοντα βεβαίως δὲν ἁμαρτάνει οὐδὲ προσκῶπτει εἰς τὰ καθήκοντά του. Καὶ ὅμως... ἂν τις με ἰδῆ! Ἄν τις γνωρίσῃ ὅτι νεάνις μόνη ἀπῆλθεν εἰς ἐπίσκεψιν νεανίου εἰς τοιαύτην ὥραν τῆς νυκτός; Τί θὰ εἶπῃ ἡ κοινωνία ἢ τὰ βήματα ἐκάστου κατασκοπεύουσα, τὰς ἐξωτερικὰς μόνον πράξεις τοῦ ἀνθρώπου ἐξετάζουσα, ἢ πάντα λιθον κινουσα ὅπως κατασυντρίβῃ τὸν ἀσθενῆ καὶ τὸν ἀπροσάπτουτον καὶ στιγματίσῃ τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν σωφροσύνην; Θεέ μου, Θεέ μου! ὅποια πάλιν μεταξύ κοινωνικῶν καθηκόντων καὶ ἀρετῆς!

Ἡ Ἀγλαΐα ἠγέρθη, προὐχώρησέ τινα βήματα ὀπισθοπόρησε πάλιν, ῥίγος διήλθε τὰ μέλη της, τὰ γόνατά της ἐκάμφθησαν καὶ ἔπεσε γονυκλιτῆς ἐνώπιον τῆς ὑπὲρ τὴν κλίνην της ἀνηρτημένης εἰκόνας τῆς Θεομήτορος. Ὡ! ἐὰν κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἔβλεπέ τις τὴν Ἀγλαΐαν γονυκλιτῆ ἤθελε νομίσει ὅτι βλέπει τὴν Ἀγίαν Παρθένον θεωροῦσαν τὴν εἰκόνα της.

— Παναγία Μητὲρ, ἐψιθύρισεν ἡ νεάνις, Σὺ ἦτις μόνη διορᾷς κατ' αὐτὴν τὴν στιγμὴν τοὺς μυχοὺς τῆς καρδίας μου, ῥίψε ἐν αὐτῇ ἀκτίνα θεῖου φωτός καὶ ὁδήγησόν με εἰς τὴν εὐθείαν ὁδόν.

Ἡ θύρα τοῦ δωματίου ἐκρούσθη ελαφρῶς φωνὴ τις δ' ἔκραξε:

— Δεσποινίς, τὰ πάντα εἶναι ἔτοιμα.

Ἄλλ' ἡ Ἀγλαΐα οὐδ' ἔβλεπεν οὐδ' ἤκουε κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην. Τὸ μὲν μέτωπον ἔχουσα ἐστηριγμένον ἐπὶ τῆς κλίνης τὰς δὲ χεῖρας ἐσταυρωμένας ἐπὶ τοῦ στήθους διατέλει ἐν εὐλαβεί κατανύζει ὡσεὶ δεχομένη τὴν θεῖαν χάριν.

— Δεσποινίς, ἐπανελάβην ἡ αὐτὴ φωνὴ, κάμετε γρηγορὰ εἶναι δύο μετὰ τὸ μεσονύκτιον.

— Τίς εἶναι; ἠρώτησεν ἡ νεάνις ἀνανήφουσα.

— Ἐγὼ, δεσποινίς, ἀπάντησεν ἡ φωνή.

— Ἄ, εἶναι ἡ καλὴ μου Μαρία, εἶπεν ἐνθαρρυνθεῖσα ἡ Ἀγλαΐα, καὶ κατευθυνθεῖσα πρὸς τὴν θύραν ἠνέωξεν αὐτήν, ἡ δὲ γραῖα ὑπηρετρία εἰσῆλθε ἐν τῷ δωματίῳ κρατοῦσα ὑάλινον φανόν.

— Τὰ ἡτοιμάσας ὅλα, Μαρία μου, ἠρώτησε χαμηλῇ τῇ φωνῇ ἡ Ἀγλαΐα.

— Ὅλα δεσποινίς.

— Δῶσε μέτα.

Ἡ γραῖα ἐξῆξεν ἐκ τοῦ περιζώματος αὐτῆς ἕνα ἄρτον ὡς καὶ ἄλλα τινα τρόφιμα, ἡ δὲ Ἀγλαΐα λαβοῦσα διὰ τῶν δύο τῆς χειρῶν ἄκραν τινα τοῦ ἐσθῆτος της καὶ σχηματίσασα τοιουτοτρόπως εἶδος τι θυλακίου ἔρριψε αὐτὰ ἐντὸς, λαβοῦσα δὲ ἐπανωφόριόν τι ἐκ τῆς ἱματιοθήκης της καὶ ῥίψασα αὐτὸ ἀμελῶς ἐπὶ τῆς κεφαλῆς της ἐξῆλθε τοῦ δωματίου καὶ κατέβη ἀκροποδῆτι τὴν κλίμακα προπορευομένης τῆς ὑπηρετρίας μετὰ τοῦ φανόου.

— Δῶσέ μοι τὸν φανόν, Μαρία μου, εἶπεν ἡ Ἀγλαΐα φθάσασα πρὸ τῆς ἐξωθύρας.

— Ἴδου δεσποινίς, σταθῆτε ὅμως ν' ἀνοίξω ἐγὼ.

Ἡ γραῖα ἠνοιξεν ἀψόφως τὴν θύραν, ἡ δὲ Ἀγλαΐα λαβοῦσα τὸν φανόν ἐξῆλθε καὶ κατηυθύνθη πρὸς τὴν ἀπέναντι οἰκίαν ἧς ἡ θύρα ἦν ἠνεωγμένη.

(ἔπεται συνέχεια).

ΜΗ ΜΕ ΞΕΧΝΑΣ.

Τῇ Κυρίᾳ Κ...

Ἄπαντες γινώσκωμεν τὸ ὠραῖον τοῦτο ἄνθος, τὸ φέρων τὴν ποιητικωτάτην ὀνομασίαν *Μὴ με ξεχνᾷς* (Ne m'oubliez-pas) οὐδεὶς ὅμως σχεδὸν γνωρίζει πόθεν ἡ ὀνομασία αὐτὴ πηγάζει.

Ἐκ παιδικῆς ἡλικίας ὑπερηγάπων τὰ ἄνθη ταῦτα, καὶ προσεπάθησα, ἀλλὰ ματαίως, νὰ μάθω τὴν ἱστορίαν τῆς

ὀνομασίας των' μόλις δὲ μετὰ παρέλευσιν πολλῶν ἐτῶν ἔμαθον αὐτὴν κατὰ τύχην.

Εὐρισκόμενος κατὰ τὸ 1845 ἔτος ἐν Γερμανίᾳ, καὶ ἐπισκεφθεὶς ἀλληλοδιαδόχως τὴν Βιέννην, τὸ Βερολίνον, τὴν Λειψίαν καὶ τὴν Δρέσδην, ἔφθασα τελευταῖον εἰς Βαυαρίαν. Ὁλίγας λεύγας μακρὰν τῆς Ῥατισβόννης κατελήφθην ὑπὸ τρομερᾶς καταιγίδος. Ἡ βροχὴ κατέπιπτε κρουνηδόν, καὶ τὰ νέφη ὡς ἐκ τῶν ἐπανειλημμένων ἀστραπῶν καὶ κεραυνῶν ἐφαίνοντο καταφλογισμένα. Ἦτο θέαμα τῶ ὄντι τρομερὸν καὶ φοβικῶδες. Περιερχόμενη ἔνθεν κἀκεῖθεν, ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἐπελθούσης νυκτός, ἀγνοῶν ποῦ διευθυνόμην, μετ' ἐπίπονον δὲ καὶ μακρὰν περιπλάνησιν ἐντὸς τοῦ καταβεβρεγμένου δάσους, διέκρινα τέλος λάμπιν τινα, καὶ διευθυνθεὶς πρὸς τὰ ἐκεῖ, εἶδον, ἐντὸς θελκτικωτάτων κήπων, ὠραῖόν τινα οἰκίσκου.

Μὴ θέλων νὰ διέλθω τὴν νύκτα ἐν ὑπαίθρῳ, ἔκρουσα τὴν θύραν τοῦ οἰκίσκου, καὶ πάραυτα μοὶ ἠνεώχθη παρ' ἀνθρώπου ἔχοντος φυσιογνωμίαν ἀγαθοτάτην, εἰς ἧν καὶ ἐξέφρασα τὴν ἐπιθυμίαν μου.

— Καλῶς ἤλθατε, Κύριε, μοὶ ἀπήντησε πάραυτα, προσφέρον μοι κάθισμα, ἡ κατοικία μου εἶναι εἰς τὴν διάθεσίν σας, μείνετε ὅσον καιρὸν βούλεσθε παρ' ἐμοί.

Στεγνώσας ὅθεν τὰ ἐνδύματά μου εἰς τὴν λάμπιν πυρᾶς, ἀναφθείσας πρὸς χάριν μου, καὶ δειπνήσας, ἀπῆλθον εἰς τὸ παρά τοῦ Κ. Χερμάνου (τοῦτο ἦτο τὸ ὄνομα τοῦ ξενιζόντός με) ὀρισθὲν μοι δωμάτιον.

Καὶ τοὶ κεκοπιακῶς ἐκ τῆς ὀδοιπορίας δὲν ἠδυνήθην ὅμως νὰ κοιμηθῶ πρὸ τοῦ μεσονυκτίου.

Περιεργαζόμενη χάριν δικασκιδάσεως, τὸ δωμάτιόν μου τὸ ὅποιον καὶ τοὶ μικρὸν, ἦτον ὅμως καλῶς κεκοσμημένον. Παραλείπων χάριν συντομίας, τὴν περιγραφὴν τῶν ἐπίπλων τοῦ θαλάμου μου, ἀναφέρω μόνον δύο εἰκόνας, παριστώσας ἡ μὲν νεανίαν, ἡ δὲ ὠραιότατην νεάνίδα ἀμφοτέραι δὲ αἱ εἰκόνας ἦσαν ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ γεισώματος ἐν ᾧ ἦτο καὶ ξηραμένον ἄνθος, κάτωθεν τοῦ ὁποίου ἦτο γεγραμμένον γερμανιστὶ « *Ἀγάπα με, μὴ μὲ ξεχνᾷς* ».

Αἱ εἰκόνας αὗται καὶ ἡ ἐπιγραφή των ἐκίνησαν τὴν περιέργειάν μου, τὸ μικρὸν ὅμως ξηρὸν ἄνθος μὲ ἀπασχόλει ἰδίως, διότι ἐνόμιζον ὅτι ἐκ τούτου θὰ ἐμάνθανον ἴσως τὴν ἀληθῆ πηγὴν τῆς ὠραίας ἐκείνης ὀνομασίας καὶ διαλογιζόμενος εἰσέτι ἐπ' αὐτῆς ἀπεκοιμήθην ἡσύχως. Τὴν ἐπαύριον μὲ ἐξύπνησεν ἡ θορυβώσης ἔλευσις τοῦ Κ. Χέρμαν ἐν τῷ δωματίῳ μου.

— Θέλετε νὰ περιπατήσωμεν καὶ νὰ ἐπισκεφθῶμεν τὰ πέριξ; μοὶ εἶπεν.

— Τί σχέσιν ἔχει, τὸν ἠρώτησα ἀμέσως, τὸ ἐν τῷ γεισώματι τοῦτο ἄνθος πρὸς τὰς δύο ταύτας εἰκόνας;

— Εἶναι ὀλόκληρος ἱστορία, Κύριε, μοὶ ἀπήντησεν,

ἔλθετε ὅμως καὶ σᾶς τὴν διηγοῦμαι καθ' ὁδόν, ἐὰν ἀγαπᾶτε.

Ἐξελθόντες ἐκ τῆς οἰκίας, καὶ φθάσαντες παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Δουνάβεως, ῥέοντος ἐκατὸν περίπου βήματα πέραν τῆς οἰκίας τοῦ ξενιζόντός με, εὔρομεν λέμβον ἀναμένουσαν ἡμᾶς παρὰ τὴν προκουμαίαν ἐνῶ δὲ ἠτομαζόμεν νὰ πηδήσω ἐν αὐτῇ ἐκρατήθην ἐξαίφνης, ἰδὼν τὰ παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ ἀναφυόμενα μυσοτία (mysotis).

— Διατί μένετε; μὲ ἠρώτησεν ὁ Κ. Χέρμαν.

— Θεωρῶ τὰ ἄνθη ταῦτα, τῷ εἶπον, δεικνύων τὰ μυσοτία.

— Τὰ ἀγαπᾶτε;

— Μάλιστα, Κύριε, ἔχω ἀρχαίαν συμπάθειαν δι' αὐτὰ, διαρκοῦσαν τριάκοντα ἤδη ἔτη.

— Καὶ ἐγὼ ἐπίσης τὰ ἀγαπῶ ἕνεκα τοῦ μικροῦ ἐκείνου ἄνθους ὅπερ ἴδατε χθές, μοὶ εἶπεν, καὶ ὅμως ὄφειλον νὰ τὰ μισήσω, διότι ἔγιναν παραίτια πολλῶν οἰκογενειακῶν μου περιπετειῶν, εἰς ἃς μάλιστα ὄφειλουν καὶ τὸ ὄνομα τοῦτο *μὴ μὲ ξεχνᾷς*, διατηρούμενον μέχρι τῆς σήμερον, καὶ τοὶ ἐκατὸν πεντήκοντα ἤδη ἔτη παρῆλθον ἔκτοτε.

— Τί λέγετε, Κύριε, ἀνεκράξα χαίρων, γνωρίζετε τὴν ἱστορίαν τῆς ὀνομασίας των ταύτης... διηγήθητέ μοι αὐτὴν σᾶς παρακαλῶ.

Ὁ Κ. Χέρμαν ὑπήκουσεν εὐχαρίστως εἰς τὴν αἰτησίαν μου ταύτην, καὶ καθίσας ἐπὶ τῆς χλόης μοὶ ἐδιηγήθη τὰ ἐπόμενα.

— Ἐν τῇ οἰκίᾳ ἐν ᾗ διαμένω σήμερον, κατῴκει κατὰ τὸ 1690 μετὰ τῶν γονέων τῆς ἐρασμίας τις κόρη Μαργαρίτα Χέρμαν καλουμένη, τῆς ὁποίας ἴδατε τὴν εἰκόνα. Ὅλοι οἱ νέοι τῶν πέριξ τὴν ἐλάτρευον, διότι αἱ ἀρεταὶ τῆς ὑπερέβαινον καὶ αὐτὸ τὸ ἐξαίσιον κάλλος τῆς. Ὁ υἱὸς γεωργοῦ τινος τὴν ἠγάπησεν ὅστις καὶ ἀντηγαπηθεὶς παρ' αὐτῆς τὴν ἐζήτησεν εἰς γάμον παρὰ τῶν γονέων τῆς, οἵτινες εὐχαρίστως συγκατένευσαν εἰς τοῦτο, διότι ὁ Κάρολος ἦτο καλὸς καὶ γενναῖος νέος καὶ ὁ μέλλων κληρονόμος τοῦ νερομύλου ἐκείνου ὅστις φαίνεται ἐντεῦθεν.

Πρωτὰν τινὰ, τὴν παραμονὴν τοῦ γάμου τοῦ Καρόλου μετὰ τῆς Μαργαρίτας, ὁ οὐρανὸς ἦτον εὐδῖος, τὰ πτηνὰ ἐκελάδουν ἐπὶ τῶν δένδρων, τὰ πάντα ἐν ἐνὶ λόγῳ ἀνήγγελλον λαμπρὰν ἑαρινὴν ἡμέραν. Ὁ Κάρολος ἐπρότεινε τῇ μνηστῆ τῆς περιδίαν τινα ἐπὶ τοῦ Δουνάβεως, ἡ Μαργαρίτα ἐνέδωκεν εἰς τὰς παρακλήσεις του, καὶ ἀμφοτέροι διευθύνθησαν πρὸς τὰ ἐδῶ κρατούμενοι διὰ τῶν χειρῶν, καὶ ὀρχιζόμενοι αἰώνιον ἔρωτα. Τὸν ὄρκον τοῦτον ὁ εἰς μόνον ἐπέπρωτο νὰ διατηρήσῃ.

Φθάσαντες εἰς τὸ μέρος ἐνῶ εὐρισκόμεθα, ἡ Μαργαρίτα εἶδεν ἐν τῷ ποταμῷ κυανοῦν τι ἄνθος—τὸ αὐτὸ ὅπερ εἶναι ἤδη ἐν τῷ γεισώματι—συρόμενον ὑπὸ τῶν ὑδάτων καὶ κινδυνεύον νὰ βυθισθῇ.

— Δυστυχῆς ἄνθος, εἶπε μετὰ θλίψεως ἡ Μαργαρίτα, ὅποια τύχη σὲ περιμένει!

Μόλις ἐπρόφερε τὰς λέξεις ταύτας καὶ πάραυτα ὁ Κάρολος ἐρρίφθη εἰς τὸν Δουνάβιν ἵνα σώσῃ τὸ ἄνθος ἐκ τοῦ ρεύματος ὅπερ μόλις μετὰ πολλὰς προσπάθειας ἠδυνήθη νὰ κατορθώσῃ. Ἐπανερχόμενος ὅμως εἰς τὴν ὄχθην τὸ ρεῦμα τὸν παρέσυρεν εἰ καὶ ἀντεπάλαιεν ἰσχυρῶς κατ' αὐτοῦ ἀλλ' ἀπωλέσας ἐπὶ τέλος τὰς δυνάμεις του καὶ ἰδὼν τὸ ἀναπόφευκτον τοῦ θανάτου του, ἐρρίψε τὸ ἄνθος εἰς τὴν ξηρὰν καὶ βυθιζόμενος ἐκραξεν, « *Ἀγάπα με, μὴ μὲ ξεχνᾷς!* »

Αὗται ἦσαν αἱ τελευταῖαι λέξεις τοῦ γενναίου πλὴν ἀτυχοῦς Καρόλου.

Ἡ ἀπηλπισμένη Μαργαρίτα λαβοῦσα τὸ ἄνθος καὶ περικλείσασα αὐτὸ ἐν τῷ ἐβενίῳ γεισώματι ἐν ᾧ ἦτο ἡ εἰκόνα τοῦ Καρόλου καὶ ἡ ἰδικὴ τῆς ἔγραψεν ὑπ' αὐτῷ « *μὴ μὲ ξεχνᾷς* ».

Ἐκτοτε ἡ ὀνομασία αὕτη ἔμεινε εἰς τὸ μυσοτίον. Ἐν ἔτος δὲ μετὰ τὸ συμβᾶν τοῦτο ἡ Μαργαρίτα ἀπέθνησκε μετὰ μακρὰν ἀγωνίαν ἐν τῷ μικρῷ ἐκείνῳ δωματίῳ ἐνθα διεμείνατε χθές. Τὸ τελευταῖον βλέμμα τῆς νεάνιδος ἀπεινέτο εἰς τὴν εἰκόνα τοῦ Καρόλου καὶ εἰς τὸ ἄνθος ἐκεῖνο τὸ ἀποβᾶν τόσον ὀλέθριον εἰς ἀμφοτέρους.

Περάνας τὴν διηγήσιν του ὁ Κ. Χέρμαν ἐσπόγγισε λαθραῖως ἐν δάκρῳ, εἶτα δὲ στραφείς πρὸς με,

— Ἐλθέ, νέε, μοὶ εἶπεν,

Καὶ εἰσῆλθόμεν ἐν τῇ λέμβῳ.

Διαρκούσης τῆς περιουσίας ἡμῶν, ἀποβάσης ἀρκετὰ διεξοδικῆς, ὡς ἐκ τῆς ταχύτητος τοῦ ρεύματος, δὲν ἐπρόφερον οὐδὲ λέξιν.

Ἀκουσίως μου ἐσκεπτόμην τὸ τρομερὸν ἐκεῖνο συμβᾶν, ἐξ οὗ τὸ χαριέστατον τοῦτο ἄνθος ἔλαβε τὴν ἐπωνυμίαν « *Μὴ μὲ ξεχνᾷς* ».

(Ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ)

ὑπὸ ΑΧΙΑΔΕΩΣ Ε. ΙΟΥΡΑΝΟΥ.

ΑΙ ΤΡΟΜΕΡΑΙ ΕΥΔΑΙΜΟΝΙΑΙ.

Πρό(διά)λογος μεταξὺ συγγραφέως καὶ ἀναγνώστου.

— Αἱ τρομεραὶ εὐδαιμονίαι! κύριε συγγραφεῦ, πολὺ παράδοξος μοὶ φαίνεται.

— Παράδοξος; τοῦτο μὲ κολακεύει πολὺ φίλτατε ἀναγνώστα. Τολμῶ ὅμως νὰ σοὶ εἶπω, ὅτι ἂν μοὶ ἀξιώσης

συγγῶν τινῶν ἀκροάσεως θὰ σοὶ ἀποδείξω ὅτι ὁμιλῶ μετὰ τῆς μεγαλητέρας σοβαρότητος. Πρὸ πολλοῦ καιροῦ πεζογράφοι τε καὶ ποιηταὶ ἔχυσαν συμπαιθείας δάκρυα ὑπὲρ τῶν δυστυχῶν, ἐγὼ ὅμως θέλω τοῖς ἀποδείξῃ ἡλίου τηλαυγέστερον ὅτι σφάλλουν μεγάλως καὶ ὅτι ὑπάρχουν εὐδαιμονίαι ἀξιοδάκρυτοι.

— Ἀστεΐζεσθε βεβαίως. Τί ἐννοεῖτε λοιπὸν μὲ τὴν λέξιν εὐδαιμονία;

— Ἀλλοίμονον, φίλτατε ἀναγνώστα! ἡ λέξις αὕτη ἐξηγεῖται κατὰ τὸ δοκοῦν ἐνὸς ἐκάστου. Καὶ ἐγὼ αὐτὸς δύναμαι τώρα νὰ σοὶ εἶπω ὅτι ἡ μὴ μου εὐδαιμονία εἶναι νὰ σὲ βλέπω.

Πρώτη εἰκὼν τῆς στοᾶς τῶν τρομερῶν εὐδαιμονιῶν παρίσταται ἡ

ΝΕΟΤΗΣ.

Βεβαίως ἐὰν ὑπάρχῃ εὐδαιμονία ἦν ὅλοι οἱ ποιηταὶ ἐξύμνησαν, ἦν αἱ μουσικαὶ ἅπασαι παρῳδήσαν, εἶναι ἡ νεότης. Μακρόθεν, σημαίνει κάτι τι, πλησιόθεν...

Τὸ ἔκρ καὶ ἡ εἰκοσαετῆς ἡλικία! Ἡ μέθη τῆς νεότητος! Αἱ ὠραῖαι πλὴν βραχεῖαι ἡμέραι! Μέχρις οὗτοῦ ὑπάρχουν ὁμοιοκαταληξίαι διὰ τὴν ποίησιν καὶ ποίησις διὰ τὰς ὁμοιοκαταληξίας, αἱ λέξεις αὗται θὰ ὄσι τοῦ συρμοῦ. Πλὴν ἀκούσατε τί ἀντιτάσσει καὶ ἡ λογικὴ εἰς τὸν λυρικὸν τοῦτον χεῖμαρρον.

— Ποῖος εἶναι ὁ κύριος οὗτος ὃν ἀπαντῶμεν εἰς ὄλους τοὺς χορούς;

— Ἄ, δὲν εἶναι τίποτε! εἶναι εἰς νεανίας ἐκ τῶν κομψομένων τῆς πόλεως μας καὶ οὐδὲν πλέον.

— Φίλτατέ μοι, κύριε Ω... εἶσθε νέος καὶ μεθ' ἡμῶν δὲν μεταχειρίζομαι φιλοφρονήσεις.—Κάμετέ μοι τὴν χάριν νὰ μοὶ ἀγοράσητε ἐν ζευγὸς χειροκτίων ἀριθμ. 8 ἀπὸ Σταυροδρόμιον διότι ἐγὼ σπανίως ἐξέρχομαι τοῦ οἴκου μου.

— Φίλτατέ μοι, κύριε Ω... εἶσθε νέος τῆς σημερινῆς κοινωνίας κάμετέ με τὴν χάριν νὰ λάβῃτε δύο ἀριθμούς ἀπὸ αὐτὸ τὸ λαγεῖον, εἶναι μίᾶς δυστυχοῦς οἰκογενεῖς ἥτις ἐξαιτεῖται τὴν συνδρομὴν σας.

— Φίλτατέ μοι, κύριε Ω... βρέχει! αἱ κυρίαὶ αὗται ἐπιθυμοῦν νὰ ὑπάγουν εἰς τὴν οἰκίαν των καὶ ἀμαξα δὲν ὑπάρχει! εἶσθε νέος τὴν βροχὴν δὲν τὴν φοβεῖσθε, φροντίσατε ὅθεν νὰ εὔρετε μίαν ἀμαξάν.

— Φίλτατέ μοι, κύριε Ω... εἶσθε νέος καὶ βεβαίως θὰ καταγίνεσθε εἰς τὴν ποίησιν κάμετέ μοι τὴν χάριν νὰ μοὶ κάμητε μίαν ἀκροστιχίδα εἰς τὸ ὄνομα Ε...

— Φίλτατέ μοι, κύριε Ω... ἀπόψε εἰς τὴν οἰκίαν μου ἔχομεν ἐσπερινὴν συναναστροφὴν συνοδευομένην καὶ ὑπὸ χοροῦ. Εἶσθε εἰς ἐκ τῶν πρώτων προσκεκλημένων. Θὰ μὲ ὑποχρεώσετε ὅμως μεγάλως ἐὰν ἀναδεχθῆτε τὸ βᾶρος τοῦ διευθυντοῦ τοῦ χοροῦ. Γνωρίζω ὅτι τοιοῦτοτρόπως δὲν θὰ

δυνήθητε να χορεύσετε — αλλά μεταξύ μας . . . έπειτα είσθε νέος και τους χορούς τους έχετε καθημέραν.

Τοιοῦτον είναι τὸ κωμικὸν μέρος τῆς νεότητος, ὑπάρχει ὅμως καὶ τὸ σπουδαῖον.

Τὸ νὰ ἴναι τις εἰκοσαετής εἶναι τὸ αὐτὸ ὡς νὰ ἴναι κάτοχος θησαυροῦ. Δυστυχῶς ὅμως ἡ τράπεζα δὲν δανείζει ἐπὶ ἐνδείξει βαπτιστικοῦ. Ὡστε πολλάκις νεότης εἶναι συνώνυμον τοῦ πενία.

*Ἀνίσως ἐξουσίαζα καὶ βασιλεύς θρόνον,
τὸν θρόνον ἐθυσίαζα δι' ἐν σου βλέμμα μόνον*

λέγει τὸ ἄσμα. Ἀλλά καὶ πόσον λυπηρὸν εἶναι νὰ ἔχη τις ὀλιγώτερον ἄρτον ἢ ὀδόντας.

— Δὲν βαρύνεσθε! θὰ εἴπωσι τινές, οἱ νέοι ἐργάζονται!

— Πολὺ καλὰ, προχθές ἐζήτησα μίαν θέσιν διὰ νέον τινὰ φίλον μου.

— Πῶς, μοὶ εἶπε παχύσωμὸς τις κύριος μεγίστην ἐξασκῶν ἐπιρρόην ἐπὶ τῶν ἐμπορῶν τῆς πόλεώς μας μίαν θέσιν 4,000 φράγκων εἰς ἕνα νέον οὗ τινος ὁ μελὸς διατελεῖ ἐν ἀορίστῳ ἀπουσίᾳ; Εἰς τὴν θέσιν ταύτην, φίλε μου, χρειάζεται ἄνθρωπος σοβαρὸς, ὠρίμου σκέψεως, ἄνθρωπος τέλος μὲ ὀλίγην βαρύτητα!

Ἴδου ὅθεν τί ἐστὶ νεότης! Μετὰ τὴν τρομερὰν ταύτην εὐδαιμονίαν, παραθέτω, ἐν ἀγαπάτῃ,

ΤΑ ΕΚ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ ΠΡΟΚΥΠΤΟΝΤΑ ΑΓΑΘΑ.

Ἡ ἐκπαίδευσις, ἀναντιρρήτως, εἶναι εἰς τὸν νοῦν ὅ,τι ἡ ἀσκήσις εἰς τὸ σῶμα.

Πλὴν ὅποσοι κλητοὶ καὶ ὅποσον ὀλίγοι οἱ ἐκλεκτοὶ!

Ἴδου εἰς δυστυχῆς φιλόλογος οὗ τινος τὰ ἐμβαλλωμένα ἐνδύματα ὁμοιάζουσι γεωγραφικὸν χάρτην. Ἐν δὲν εἶχεν τοιαύτην ἀκάθεκτον κλίσιν πρὸς τὸν Ὀμηρον καὶ τὸν Βιργίλιον ἤθελε καταστῆ ἴσως ἄξιος μηχανικός, φιλόπονος γεωργός, ἐμπειροτέχνος ράπτῃς, ἐπιτήδειος κουρεὺς, φίλεργος ξυλουργός. — Στῆθε! θὰ μοὶ εἴπωσι τινες, λησμονεῖς ὅτι εἶναι κάτοχος ἀκαδημαϊκοῦ διπλώματος; Ὅτι γνωρίζει ἐκ στήθους τὸν Κικέρωνα, ὅτι εἶναι διακεκριμένος καλλιεργητῆς τῶν γραμματικῶν ριζῶν, καὶ ἄριστος γεωμέτρῃς ταῦ Πινδαρικοῦ μέτρου; Ἄ, κύριε, ἅς πεινᾷ χάριν τοῦ Κικέρωνος! ἅς φέρῃ τὴν ἀλυσσον τῆς ἀναγκαστικῆς ἀργίας! Εἶναι ἐπιστήμων!

Ἐκαστον ἔτος παράγει χιλίους τελειοφύτους τῆς φιλολογίας, τῆς νομικῆς κ.τ.λ. οἱ ἐξακόσιοι εὐρίσκουσι πόρον ζωῆς οἱ ἕτεροι τετρακόσιοι; . . . Οἱ ἕτεροι τετρακόσιοι θὰ σᾶς εἴπωσιν ἐὰν ἡ ἐκπαίδευσις δὲν εἶναι τρομερὰ τῶντι εὐδαιμονία.

Ὡς τρίτη εἰκὼν παρίσταται ἡμῖν ἡ

ΥΓΕΙΑ.

Ἡ υγεία εἶναι ἀγαθὸν ὅπερ ὡς πάντα τὰ ἄλλα ἐπιζη-

τεῖ τις ὅταν στερεῖται αὐτοῦ. Ἄλλ' ὅταν τὸ ἔχη . . . Εἰπῆτε εἰς μίαν κυρίαν ὅτι ἡ ὄψις τῆς εἶναι ἀνθηρὰ, καὶ προσθέσατε ἐξ ἀπροσεξίας ὅτι τὴν εὐρίσκετε εὐτραφεστέραν ἢ πρότερον . . . Εὐτραφεστέραν! Χριστὲ καὶ Παναγία μου! Θὰ τὴν ἰδῆτε ὠχρῶσαν, σκυθρωπάζουσαν, τὴν δὲ ἐπαύριον τὸ πρόγευμά τῆς θὰ ἴναι . . . φασιανός; . . . Ὅχι! ἐν παμμεγέθῃ ποτήριον ὄξους.

— Τὴν περιουσίαν μου ὄλην δι' ὀλίγην ὄρεξιν! ἀνακράζει ὁ φιλάσθενος ἐκεῖνος ἀνὴρ. — Καὶ ὅμως ἐγνώρισα ἀτυχῆ τινὰ νέον ὅστις ἀπώλεσε σημαντικὴν τινὰ προίκα διότι ἡμέραν τινὰ ἐζήτησεν εἰς τὴν τράπεζαν ἐνώπιον τῆς μνηστῆς του τρεῖς φορὰς ῥοσμπή!

Ὁ δυστυχῆς οὗτος νέος εἶχεν ἕνα ἀδελφὸν ὅλως ἀντιθέτου χαρακτήρος. Ὅσον ὁ εἰς ἦτον εὐρωστος, τόσον ὁ ἄλλος ἦτο φιλάσθενος. Διὰ μὲν τὸν πρῶτον ὄλοι οἱ μόχθοι, διὰ τὸν δεύτερον ὄλαι αἱ περιποιήσεις. Δις ὁ Ἡρακλῆς οὗτος τῆς οἰκογενείας ἠναγκάσθη νὰ τεθῆ ἀπέναντι στομίου πιστολίου καὶ τρεῖς νὰ διασταυρώσῃ τὸ ξίφος ἕνεκα προσβολῶν ἅς ὁ ἀδελφός του (ἄνθρωπος πού ἐπερτε μὲ τὸ φύσημα) ἔλαβεν. Διὰ τὸν φιλάσθενον τὰ καλλίτερα φαγητά, ὁ ἐκλεκτότερος οἶνος, ἡ ἀπαλωτέρα κλίνη διὰ τὸν υγῆα. . . Ἐ! οἱ υγιεῖς περροῦν ὅπως ἡμποροῦν. Καὶ ὅμως ὁ φιλάσθενος ἀπέθανεν ἐβδομηκοντούτης, ὁ δὲ ἀδελφός του, ὁ Ἡρακλῆς, τριακονταετής ὑπὸ ἀποπληξίας.

Μετὰ τὴν υγείαν παρίσταται ἡ

ΚΑΛΟΝΗ.

— Τί ὠραῖος νέος!

— Ποῖος; αὐτός; εἶναι εἰς ματαιόφρων, εἰς κοῦφος, εἰς παραλυμένος, ὅστις ἄλλο δὲν κάμνει εἰμὴ νὰ περιέρχεται τὰς τριόδους τῆς πόλεως.

Ἡ καλλονὴ εἰς τὴν γυναῖκα . . . Ἐὰν ἡ γυνὴ αὐτῆ εἶναι ἐδικὴ σας ὁ Θεὸς σώζοι ὑμᾶς!

Μὴ ὁ σύζυγος εὐειδοῦς γυναικὸς δὲν εἶναι τὸ ἀντικείμενον τοῦ γενικοῦ χλευασμοῦ, τῆς γενικῆς ζηλοτυπίας, τῶν γενικῶν προσβολῶν; Παρόντα τὸν θεωροῦν ὡς ἀπόντα, ἀπόντα; . . .

Ἀφίνω εἰς τοὺς κωμωδοποιούς τὸ τετριμμένον τοῦτο ἀντικείμενον καὶ μεταβαίνω εἰς τὸ

ΠΝΕΥΜΑ.

Ὅπλον πολύτιμον πραγματικῶς, τοῦ ὁποῦ το μόνον ἐλάττωμα εἶναι νὰ στρέφεται κατὰ τοῦ κρατοῦντος αὐτοῦ.

Μὲ τὴν φράσιν: πνευματώδης νέος, καθίσταται ἀπόβλητος τοῦ κύκλου τῶν σπουδαίων καὶ σοβαρῶν ἀνθρώπων ὁ εὐφυῆς νέος δὲν θέλει γίνεαι ποτὲ δεκτὸς εἰς κανένα φιλολογικὸν ἢ ἐπιστημονικὸν σύλλογον, ἡ δὲ ἀκαδημία τῶν σπουδαιολόγων θὰ τῷ κλείσῃ ἀνηλεῶς τὰς θύρας τῆς. Καὶ περιλαίμια λευκὰ ἀν φορέσῃ ὅπως δώσῃ εἰς ἐκυ-

τὸν σοβαρὸν χαρακτήρα, ὁ εὐφυῆς νέος θὰ κοπιᾷ εἰς μάτην, διότι οὐδεὶς δίδει πίστιν εἰς τὰ λευκὰ περιλαίμια τῶν εὐφυῶν νέων.

Ἐκτὸς τούτου, ἐκάστη εὐφυῖα ἦν ὁ πνευματώδης νέος, ἤθελεν εἶπει, θέλει θεωρηθῆ ὡς προσβολή. Σπειράτε εὐφυῖαν καὶ οἱ ἐχθροὶ ξεφυτρώνουν ἐν τῷ ἅμα. Ἐὰν εἶχον υἱὸν ἤθελον τὸν προτρέψει νὰ ἀποστηθῆσῃ τοὺς στίχους τούτους τοῦ Παναγιώτου Σούτσου:

*Καλλίτερον ὁ ἄνθρωπος γὰ ἦτο χρῆα πέτρα,
παρὰ γὰ ἔχη αἰσθησῖν καὶ φρόνησῖν καὶ μέτρα.*

καὶ ἵνα ἐτι πείσω τὸν πνευματώδη νέον περὶ τῆς τρομερᾶς αὐτῆς εὐδαιμονίας του, θὰ τῷ ἐκθέσω τί ἐστὶ

ΕΓΝΟΙΚΗ ΤΥΧΗ.

— Φίλτατέ μοι Νικόλαε, δὲν εἰξέυρεις πόσον εὐνοϊκὴ μοὶ εἶναι ἡ τύχη. Φαντάσου ὅτι ἀπόψε μόνον ἔχω τρεῖς ἐρωτικὰς συνεντεύξεις τὴν μίαν εἰς τὰς 10 τῆς ἑσπέρας, τὴν ἄλλην εἰς τὰς 11 1/2 καὶ τὴν ἄλλην εἰς τὰς 2 μετὰ τὸ μεσονύκτιον καὶ σημειώσον ὅτι καὶ αἱ τρεῖς αὗται ἐρωμέναι μοὶ εἰσὶν ὑπανδροὶ οἱ δὲ σύζυγοί των εἶναι ἀπόντες.

Καὶ ὅμως εἰς τὴν πρώτην του συνέντευξιν ὁ Δὸν Ζουάνος ἐπιστρέφει μὲ τεθραυσμένην κεφαλὴν. Τρομερὰ εὐδαιμονία εἶναι πρὸς τούτους καὶ ἡ

ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΗ ΚΑΠΡΟΝΟΜΙΑ.

Φίλος μου τίς εἶχε πλουσιώτατόν τινα θεῖον πλὴν ὑπεργηρον οὗ τινος περιέμενε τὸν θάνατον ὅπως κληρονομήσῃ τὴν κολοσιαίαν περιουσίαν του. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ γέρον ἦτο ἰδιότροπος καὶ ἠδύνατο κάλλιστα νὰ ἀποκληρώσῃ τὸν ἀνεψιόν του, οὗτος ἠναγκάζετο νὰ συνοδεύῃ αὐτὸν εἰς τοὺς περιπάτους του, νὰ τὸν κολακεύῃ, νὰ ὑποκύπτῃ εἰς τὰς φαντασιοπληξίας του, νὰ γελᾷ εἰς τὰς εὐφυῖας του, νὰ προγυμνάξῃ τὸν ψιττακὸν του, νὰ παρευρίσκαται καθ' ἐκάστην εἰς τὴν ἐκκλησίαν, νὰ ἐγείρεται τὸ πρωὶ πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου καὶ νὰ κοιμᾶται πρὸ τῆς δύσεως αὐτοῦ, νὰ κατηγορῇ τοὺς εἰς τὰ θέατρα καὶ ἄλλας διασκεσεῖς συχνάζοντας νέους, κ. τ. λ.

Μετὰ εἰκοσιδύο ἔτη τοιαύτης ζωῆς ὁ θεῖος ἀπέθανεν ἀφίνων ἑκατὸν δέκα χιλιάδας φράγκων χρῆη!!!

Ἦδη οἱ φίλοι ἅπαντες τοῦ ἀνεψιοῦ, οὗ τινος τὸ μέλλον κατεστράφη, κατηγοροῦσιν αὐτὸν ἐπὶ φιλαργυρία, παραπονούμενοι ὅτι ποτὲ δὲν ἠθέλησε νὰ τοῖς δανείσῃ δέκα λεπτά ἐνῷ ἐκληρονόμησε τοιαύτην κολοσιαίαν περιουσίαν.

Ὅχι ἦττον τρομερὰ εὐδαιμονία εἶναι καὶ ἡ

ΚΑΛΟΚΑΓΑΘΙΑ.

Ἄπαξ—ἐκ τύχης—ἠδυνήθης νὰ προσφέρῃς ἐκδούλευ-

σιν εἰς τίνα νὰ ἐπιτύχῃς θέσιν τίνα γραφικὴν διὰ τὸν παραγυῖον τοῦ πιλοποιοῦ σου λόγου χάριν.

Ἀφ' ἐκεῖνης τῆς ἡμέρας καθίστασαι ἄνθρωπος μὲ ἡνυχὴν ἀγγέλου. Κατὰ συνέπειαν, ἀφ' ἐκεῖνης τῆς ἡμέρας, ἐπιστολαί, ἀναφοραί, παρακλήσεις, διαταράσσουν τὴν ἡσυχίαν σου.

— Ὑμεῖς ὅστις μ' ἕνα μόνον λόγον . . . ὑμεῖς ὅστις ἔχετε τοσαύτην ἐπιρρόην . . . ὑμεῖς ὅστις ἔχετε τοιαύτην ἀγαθὴν καρδίαν . . . Μίαν θέσιν διὰ τὸν υἱὸν μου . . .

— Ἀλλά σᾶς βεβαιῶ . . .

— Ἀποποιεῖσθε; πολὺ καλὰ! . . . ἂν ἦτον ἄλλος δὲν ἠθέλατε ἀποποιηθῆ . . . ἀλλ' εἰς ἐμέ . . . δὲν πειράζει μολαταῦτα! . . .

Καὶ ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκεῖνης ὁ ἰκέτης καθίσταται ἄσπονδος ἐχθρὸς σου.

— Τρομερὰ εὐδαιμονία τὰ ὑψηλότερα πλεονεκτήματα, τρομερὰ εὐδαιμονία ἡ νεότης, τρομερὰ εὐδαιμονία τὸ κάλλος, τρομερὰ εὐδαιμονία ἡ . . .

— Πῶς μὲ διακόπτεις φίλτατε ἀναγνώστα;

— Διότι, κύριε συγγραφεῦ, κατὰ τὴν ἰδέαν σας ἠθέλετε μὲ θεωρήσει εὐδαίμονα ἐὰν ἦμην ὀγδοηκοντούτης, ἀμαθῆς, φυσικός, δυσειδῆς, εὐήθης, ἀμύπητος καὶ περικεκοσμημένος ὑφ' ὄλων τῶν ἐλαττωμάτων! Ἄ! κύριε συγγραφεῦ, στοιχηματίζω ὅτι θέλετε νὰ γελάσητε.

— Εὐχαρίστως, ἐὰν καὶ σὺ φίλτατε ἀναγνώστα γελάσης μετ' ἐμοῦ.

(Κατὰ τὸ Γαλλικόν.) I. X. K.

ΑΝΑΜΙΚΤΑ.

Ο ΔΕΙΔΟΣ.—Φαντασιοκόπος τις κύριος ἐδιηγέτο ἐσπέραν τινὰ ἐν πολυαριθμῷ συναναστροφῇ ὅτι τὴν παρελθούσαν νύκτα εἶχεν ἰδῆ τὸν Διάβολον.—Τί σχῆμα εἶχε; τὸν ἠρώτησέ τις. — Ὅνου, ἀπῆντησεν οὗτος. — Ἄ φίλε μου πόσον δειλὸς εἶσθε! ἀφοῦ φοβεῖσθε καὶ ἀπὸ τὴν σκιάν σας!

Ο ΔΙΠΛΟΥΣ ΛΟΓΟΣ.—Μέθυσός τις στερούμενος χρημάτων, προέτεινεν εἰς τὸν κάπηλον νὰ λάβῃ ὡς ἐνέχυρον τὴν βίβλον τῶν προσευχῶν τοῦ τοῦ καπήλου μὴ δεχθέντος.—Διάβολε! ἀνέκραξεν ὁ μέθυσος, οὔτε ὁ ἰδικός μου ὁ λόγος, οὔτε ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ δὲν ἰσχύουσι ἀντί μιᾶς λίτρας οἴνου;

ΕΡΙΣ.—Τυφλός εἶσθε;—Κατὰ τίνος ὀργίζεσθε, κύριε;—Μὲ ἐσπρώξατε!—Ἐγώ;—Μάλιστα!—Εἶσθε μεθυμένους;—Πῶς, μὲ ἐξύβρισας; Ζήτησον συγγνώμην εἰδ' ἄλλως... τὸ ξίφος τοῦτο...—Κύριε, ἀστεΐζεσθε!—Δὲν ἀστεΐζομαι διόλου, πρέπει νὰ σὲ φονεύσω διὰ νὰ μάθῃς νὰ ζῆς.

ΑΙ ΚΑΡΦΟΒΕΛΟΝΑΙ.—Ἡ ἐφεύρεσις τῶν καρφοβελόνων ἀναφέρεται εἰς τὸν δέκατον ἑβδόμον αἰῶνα. Ἄγγλος τις συγγραφεὺς λέγει ὅτι ἤκουσε ἡμέραν τινα τὸν πρέσβυν τῆς Σουηδίας ἐρωτῶντα δύο ἄλλους πρέσβεις ποῦ ἐνόμιζον ὅτι ἐξωδούετο περισσότερος χαλκός.—Εἰς τοὺς κώδωνας ἀπήντησεν ὁ εἷς.—Εἰς τηλεβόλα εἶπεν ὁ ἕτερος.—Ὅχι, κύριοι, ὑπέλαβεν ὁ πρέσβυς τῆς Σουηδίας, ἡ μεγαλύτερα κατανάλωσις τοῦ χαλκοῦ γίνεται εἰς τὰς καρφοβελόνας.

ΓΕΝΝΑΙΟΥΓΥΧΙΑ.—Δύο ἀξιωματικοὶ ἐλθόντες εἰς σφοδρὰν διένεξιν μεταξύ των ἀπεφάσισαν νὰ λύσωσι τὴν ἔριδα διὰ τῶν ὄπλων, ὅθεν καὶ ξιφουλκήσαντες ἐν τῷ ἅμα ἐτέθησαν εἰς ἀμυντικὴν θέσιν· πρὶν ὅμως ἐπιτεθῶσι κατ' ἀλλήλων εἰς ἐξ αὐτῶν κράζει πρὸς τὸν ἕτερον.—Δειλέ! ῥίψον τὸ ξίφος!—Δὲν τὸ ῥίπτω, ἀπεκρίθη ὁ ἕτερος μέχρις ὅτου ὑπάρχει ῥανὶς αἵματος ἐν ἐμοί.—Ἐ, λοιπὸν ἐγὼ εἶμαι γενναϊότερος σοῦ· ἰδοὺ τὸ ῥίπτω.

ΠΟΙΗΣΙΣ.

ΑΣΜΑΤΙΟΝ.

Ἐς τὸν κόσμον, ὡς εἰς θάλασσαν ἀκάτιόν της νέον,
ἀφῆθην νὰ προσπλέω,
Οὐδὲν πλὴν ἔς τὴν πορείαν μου ἀπήντησα ὠρχίον·
Πρὸς τοῦτο πλὴν τί πταίω;

Ὡς εἰς λιμένα ἀσφαλῆ στὰς μητρικὰς ἀγκάλας
ἀμέριμος εἰσπλέω,
Κ' εἰς τὸν λιμένα πλὴν αὐτὸν θυέλλας ἂν ὁ τάλας
αἰσθάνομαι, τί πταίω;

Ἐς τὰς καλλονὰς τοῦ ἔχρος, εἰς τοῦ πτηνοῦ τὸ ἄσμα
Ἐγὼ θρηνῶ καὶ κλαίω
Καὶ περιφέρωμ' ἔκτοτε νεκρὸν ὁ τάλας φᾶσμα·
Πρὸς τοῦτο πάλιν πταίω;

Εἰς τῶν ἀνθῶν τ' ἀρώματα, εἰς τῆς αὐγῆς τὴν δρόσον
Ἐγὼ δὲν ἀναπνέω.
Τὴν λάβαν τῆς κολάσεως αἰσθάνομ' ἐγὼ τόσον
χωρὶς ποσῶς νὰ πταίω...

ὦ, πταίω ἂν τὴν ἀγαπῶ, ὦ, πταίω ἂν σιμά της
φλογίζομαι καὶ καίω;
Καὶ ἂν ζῶν ὀλόκληρον εἰς τὸ μειδίματά της
Προσβλέπω, πάλιν πταίω;...
Ω.

ΑΙΝΙΓΜΑ.

Ὅλοι θέλουν νὰ μὲ ἔχουν,
Μ' ἀγαποῦν καὶ μὲ ποθοῦν,
Ὅλοι ἄνω κάτω τρέχουν,
Νὰ μὲ πιάσουν προσπαθοῦν.

Παντοδύναμος ὑπάρχων,
Καὶ τὰ πάντα συγκινῶν,
Εἶμαι τύραννος καὶ ἄρχων,
Τῶν ἀνθρώπων τῶν κοινῶν.

Κτῆμα γίνομαι κυρίως
Τῶν βαναύσων καὶ ἀμαθῶν.
Τῶν τιμῶν πλὴν σπανίως,
Πῶποτε τῶν ἀγαθῶν.

Κεφαλὴ μ' ἐκόπη μία,
Κ' ἄλλη μία παρεκεῖ.
Γίνομαι ἀντωνυμία·
Ποίου εἶδος;...

Δ. Σ.

Τῷ λύτῃ τοῦ αἰνίγματος δωρηθήσεται ὁ Β'. τόμος τῆς μεταφράσεως τῶν Δραμμάτων τοῦ Βίκτωρος Οἰγῶ.

ΛΥΣΙΣ

τοῦ ἐν τῷ ΙΑ'. φυλλ. Αἰνίγματος.

Τὸ τελευταῖον αἰνίγμα ἔλυσε ἡ Κυρία Σοφία Λογαράκη. Εἶναι δὲ ἡ νῆσος

Σαμο-Θράκη.

— Ἐχετε ἀναμφιβόλως τοὺς λόγους ὁμιλοῦσα τοιούτου τρόπου· πλὴν, ἐὰν δὲν σφάλλω, ὁ Κ. Σαμψῶν δὲν εἶναι τόσῳ εὐνοϊκῶς διατεθειμένος ὑπὲρ τοῦ Κ. Βελμότ ὥστε νὰ περιπλεχθῇ τοσοῦτον παρ' αὐτοῦ.

— Ἡ ἀντιβῆθις αὕτη μ' ἐκπλήττει ἐκ μέρους σας. Δὲν ἀγνοῶ ἐπὶ τίνι σκοπῷ ἦλθατε ἐνταῦθα καὶ νομίζω ὅτι θεωρεῖτε ἀπίθανον τὴν τῶν σχεδίων σας ἐπιτυχίαν.

— Αἱ κλίσεις τῆς δεσποινίδος Σαμψῶν μοι ἐφάνησαν λίαν ἰσχυραί.

— Καὶ μολακταῦτα δὲν ἐδιστασατε νὰ δράμητε εἰς βοήθειαν τοῦ πατρός της;

— Ἡ πρὸς τὸν Κ. Σαμψῶν συνδρομὴ μου εἶναι ὑπόθεσις ἐμπορικῆ ὄλης δι' ὄλου ἄσχετος πρὸς τὰ αἰσθήματα τῆς καρδίας. Ὁ Κ. Σαμψῶν δύναται νὰ ἐκλέξῃ ὡς γαμβρόν του ὅτινα ἐπιθυμῆ, οὐχ ἦττον ὅμως ὡς πρὸς ἐμὲ εἶναι ἀνὴρ εἰς οὐτινος τὴν τιμιότητα ἤθελον ἐμπιστευθῆ ἐν μέρος τῆς περιουσίας μου.

— Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον, ὁ Κ. Βελμότ θεωρεῖται ἴσως παρὰ τοῦ Κ. Σαμψῶν μᾶλλον ὡς ἀνὴρ μετὰ τοῦ ὁποίου δύναται τις νὰ διαπραγματευθῇ ἐντίμως περὶ ἐντίμων ὑποθέσεων, ἢ ὡς κατάλληλος σύζυγος διὰ τὴν θυγατέρα του. Πλὴν ὁποῖος καὶ ἂν ᾖ ὁ κίνδυνος οὗτος, δὲν εἶναι, κατὰ τὸ παρὸν τοῦλάχιστον ὁ σπουδαιότερος. Ἐκεῖνο ὅπερ πρὸ πάντων μὲ ἀνησυχεῖ εἶναι, δὲν λέγω ὁ ἔρωσ, ἀλλ' ἡ προτίμησις τῆς Κλάρας πρὸς τὸν Ἐδουάρδον.

— Εἰς οὐδένα κρύπτει τὴν πρὸς τὸν Ἄγγλον συμπάθειάν της, εἶπε μετ' ἐμφαινομένης πικρίας ὁ Ἐρνέστης.

— Καὶ διατί θέλετε νὰ τὸ κρύψῃ κύριε Κλεμανσῶ; Ὁ Ἐδουάρδος εἶναι ἐξάδελφός της, ὁ Ἐδουάρδος φαίνεται ὅτι τὴν ἀγαπᾷ, φαίνεται πλούσιος, φαίνεται ἐπιθυμῶν νὰ τὴν νυμφευθῇ, συνοικέσιον μετὰ τῆς Κλάρας καὶ Ἐδουάρδου φαίνεται τὸ ἀπλούστερον καὶ ἀρμοδιώτερον πρᾶγμα τοῦ κόσμου ὥστε ἡ Κλάρα δὲν σφάλλει μεγάλως ἐὰν φαίνεται ἀγαπῶσα τὸν Κ. Βελμότ.

Οἱ λόγοι οὗτοι εἰρωνικῶς λεχθέντες δυσῆρστησαν ἐτι μᾶλλον τὸν Ἐρνέστην ὅστις ἀπήντησε ξηρῶς:

— Ὡστε, ὡς βλέπετε, δὲν ἠπατήθην ἐπὶ τῶν ὑπὲρ τοῦ Κ. Βελμότ αἰσθημάτων τῆς δεσποινίδος Κλάρας.

— Τῇ ἀληθείᾳ, σὰς θαυμάζω, κύριοι, ἀγνοῶ τί δύναται νὰ πράξωσι πλέον αἱ γυναῖκες ὅπως σὰς εὐχαριστήσωσι.

— Δὲν σὰς ἐννοῶ, κυρία.

— Εἶχον κατὰ μείζονα λόγον τὸ δικαίωμα νὰ μὴ σὰς ἐννοῶ ὅταν μοι ὁμιλεῖτε περὶ τῆς προτιμήσεως τῆς Κλάρας. Ἴνα ὑπάρξῃ προτίμησις πρέπει νὰ ὑπάρχῃ ἀντιζηλία. Ἡ ἀντιζηλία δὲ αὕτη, τὸ ὁμολογῶ, δὲν ἦτο δυνατόν νὰ λάβῃ ὑπαρξίν ἐντὸς τεσσαράκοντα ὁκτώ ὥρων καθ' ἃς εἶσθε ἐνταῦθα· ἀλλ' εἶναι πάντοτε δυνατόν, καὶ ἐντὸς τῶν

ὥρων τῆς αὐστηροτέρας ἀεροφροσύνης, ν' ἀποδείξῃ τις εἰς μίαν γυναῖκα ὅτι ἐπιθυμῆ νὰ τῇ φανῇ εὐάρεστος, πρὸ πάντων ὅταν ἡ ἐπιθυμία αὕτη ὑπαγορευεῖται ὑπὸ ἐντίμου προθέσεως.

— Ὁ Κλεμανσῶ μὴ θέλων νὰ φανῇ ὡς ἠττηθεὶς, ἀπήντησε μετ' ἤθους ἐπιπλάστου μετριοφροσύνης.

— Κυρία μου, μὲ νομίζετε ἐπιτηδαιότερον ἢ ὅ,τι εἶμαι.

— Καὶ ὅμως ὑπῆρξατε ἀρκετὰ ἐπιτηδῆεις ὅπως ἀποδείξητε ὅτι δὲν ἐπιθυμεῖτε νὰ εἰσέλθητε εἰς ἀνταγωνισμόν.

— Καὶ τὸ ἐννοήσατε;

— Ὅπως καὶ ὁ Κ. Σαμψῶν, ὅπως καὶ ἡ Κλάρα ἦτις καὶ ἐχάρη διὰ τοῦτο.

— Ἐχάρη; ἀπήντησεν ὁ Κλεμανσῶ ὡσεὶ προσβληθεὶς διὰ τῆς λέξεως ταύτης.

— Ναι, ἐχάρη διὰ τοῦ ἐπιπολαίου ἐκείνου καὶ εἰρωνικοῦ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἦττον ἤθους· δι' οὗ αἱ γυναῖκες ἐν γένει περιφρονοῦν τὰς περιποιήσεις ἃς οἱ ἄνδρες ἀμελοῦν νὰ ταῖς προσφέρουν.

— Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ἡ δεσποινὶς Κλάρα θὰ ᾔνοι κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἦττον ἐρωτότροπος.

— Τότε μόνον ἠδύνασθε ν' ἀποκαλέσητε αὐτὴν ἐρωτότροπον ἐὰν προσεφέρετο πρὸς ὑμᾶς ὅπως ὑμεῖς πρὸς ἐμὲ.

— Πρὸς ὑμᾶς, κυρία;

— Δὲν μ' ἐννοεῖτε ἴσως, εἶπεν ἡ κυρία Δὲ Καμπᾶς μετὰ εἰρωνικοῦ ἤθους· ὅταν μοι ἐπεδαφιλεύατε περιποιήσεις καὶ φιλοφροσύνας δὲν ἐφαντάσθητε ἄρα γε ὅτι ἡ δεσποινὶς Κλάρα δύναται νὰ τὸ παρατηρήσῃ; Σιωπάτε... τὸ ὁμολογεῖτε λοιπὸν... Ἐσφαλῆν ὅθεν φανταζομένη ὅτι αἱ πρὸς ἐμὲ περιποιήσεις σας ἠδύναντο νὰ καταστήσωσιν ἐτι περιποιητικώτερον πρὸς αὐτὴν τὸν σὴρ Ἐδουάρδον;

— Κυρία μου ποτὲ δὲν ὑπεκρίθην τοιοῦτον πρόσωπον.

— Πῶς! εἶπεν ἡ κυρία Δὲ Καμπᾶς εἰρωνικῶς πάντοτε, εἶσθε βέβαιος ὅτι καὶ κατ' αὐτὴν τὴν στιγμὴν δὲν ὑποκρίνεσθε τοιοῦτον πρόσωπον;

Ὁ Κλεμανσῶ ἀνελογίσθη τοὺς ἰδιαιτέρους αὐτοῦ φόβους, καὶ νομίσας ὅτι ἡ κυρία Δὲ Καμπᾶς τὸν μετεχειρίζετο ὑπόλως ὡς ὄργανον ὅπως διεγείρῃ τὴν ζηλοτυπίαν τοῦ Κ. Σαμψῶν ἢν οὗτος ἐφοβεῖτο, ἀπήντησε μετὰ προσπεποιημένης ἀεροφροσύνης.

— Κυρία, ἐπεθύμουν νὰ σὰς φανῶ χρήσιμος εἰς ἄλλο τι.

— Σὰς ἀποδίδω ὅ,τι ἠθελήσατε νὰ μοι κάμητε καὶ τοῦτο εἶναι νομίζω δίκαιον

— Ἄλλ' εἶναι ἄρα καὶ συνετόν;

— Μήπως ὁ κίνδυνος ἤλλαξεν ἐπειδὴ ἐγὼ ἔλαβον ἀντ' ὑμῶν τὴν πρωτοβουλίαν;

— Ἐὰν ὑπῆρξα ὅμως ἐγὼ ἀνεπιτηδῆεις ἢ καὶ οἰηματίας ὀφείλετε ἄρα καὶ ὑμεῖς νὰ ᾔσθε ἀπερίσκεπτος;

— Καί τις σās εἶπεν ὅτι τὸ παρ' ἐμοῦ πραττόμενον κατὰ τὴν στιγμήν ταύτην δὲν εἶναι συνέσεως ἔργον;

— Διεγείρουσα τὴν ζηλοτυπίαν ἀνδρὸς ὅστις, τὸ γνωρίζω, σās ἀγαπᾷ ἐμμανῶς;

Ἡ κυρία Δὲ Καμπᾶς ἐσίγησε πρὸς στιγμήν εἶτα δὲ ἐπανέλαβεν:

— Ὁ Κ. Σαμφὼν εἶναι κρεολὸς, κύριε, ὁ Κ. Σαμφὼν εἶναι ζηλότυπος καὶ αὐτῆς τῆς σκιάς του ἀκόμη. Δύναται κάλλιστα καὶ πρὸς ὑμᾶς αὐτὸν νὰ δειχθῆ τοιοῦτος· ἀλλὰ τοῦτο δὲν δικαιολογεῖ ποσῶς τὴν . . . ιδέαν ἣν ἐσχηματίσατε, ὅτι δηλαδὴ ἡ παρουσία σας δύναται νὰ διεγείρῃ τὴν ζηλοτυπίαν κἀνεὸς ἄλλου. Δύναμαι νὰ ἦμαι μόνη μεθ' ὑμῶν χωρὶς οὐδεὶς νὰ μεριμνήσῃ περὶ τῆς γαλήνης τῆς καρδίας μου . . . ἐκτὸς τοῦ Κ. Σαμφὼν ἴσως . . .

— Ἐὰν ἔχη τοιοῦτοτρόπως, εἶπεν ὁ Κλεμανσῶ, ἐὰν ἡ προπέτειά μου (ἐπιτρέψατέ μοι νὰ μεταχειρισθῶ ἐκφρασιν ἐνώπιον τῆς ὁποίας ὠπισθοχωρήσατε) ἐὰν ἡ προπέτειά μου, λέγω, δικαιολογεῖται ὑπὸ τοῦ ἰδιαιτέρου χαρακτήρος τοῦ Κ. Σαμφὼν, ἐξηγήσατέ μοι, σās παρακαλῶ, πῶς δύνασθε νὰ ἀποκαλέσητε σύνεσιν ὅπερ ἤδη πράττετε. Γνωρίζω ὅτι διεγείρων τις ὑπονοίας ἀναρρίπτει φλόγα ἥτις ἤρχισεν ἤδη νὰ σβύνηται . . .

— Τῇ ἀληθείᾳ, κύριε, τόσον ὀλίγον εὐπροσήγορος εἶσθε πρὸς τὸ ὠραῖον φύλον, ὥστε καὶ ἂν ὁ Κ. Σαμφὼν ζηλοτυπία κινούμενος ἤκουε τὴν συνδιάλεξίν μας ταύτην, ἤθελε πεισθῆ περὶ τῶν ὑμετέρων αἰσθημάτων καὶ ἂν ἀκόμη ἀμφέβαλλον ἐπὶ τῆς πρὸς αὐτὸν συμπαθείας μου.

Πλὴν τοῦτο δὲν εἶναι ὁ μόνος κίνδυνος τῆς συνεντεύξεώς μας ταύτης.

— Ἐγὼ τοῦλάχιστον οὐδένα ἄλλον βλέπω.

— Λίαν ἐπιλήσμων εἶσθε.

— Σās ὁμνῶ ὅτι ἀπόλλυμαι ἐν τοῖς πολυπλόκοις ὑμῶν σοφίσμασι.

— Διότι δὲν ἐνθυμείσθε τὰς παρατηρήσεις ὑμῶν αὐτάς.

— Τῇ ἀληθείᾳ, εἶμαι εὐήθης ὡς φαίνεται.

— Τούναντίον εἶσθε λίαν ὀξύνοος. Ὅταν μοὶ ἐζητήσατε συνέντευξιν δὲν ἴδατε διὰ τίνος βλέμματός μας παρετήρησεν ὁ Κ. Βελμότ;

— Πραγματικῶς, κυρία, καὶ δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι σκέπτεται νὰ ὠφελθῆ ἐκ τῆς συνεντεύξεως ταύτης.

— Ἐμβάλλον εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ Κ. Σαμφὼν τὴν ὑποψίαν ἐὰν δὲν ἦλθεν ἀφ' ἐαυτῆς καὶ παροξύνων αὐτὴν ἐὰν ἤδη ὑπάρχει.

— Τοῦτο φρονῶ καὶ ἐγώ.

— Καὶ ἐγὼ τοῦτο ἐπιθυμῶ.

— Τὸ ἐπιθυμεῖτε, κυρία;

— Τὸ ἐπιθυμῶ, κύριε. Ἐκαστον κακὸν φέρει ἀποτέλεσμα· ἡ συκοφαντία εἶναι βέλος ὅπερ ἐπιστρέφει κατὰ τοῦ

ρίπτοντος αὐτὸ ὅταν δὲν προσβάλλῃ τὸ σκοπούμενον. Αἱ δὲ συκοφαντίαι τοῦ σπῆ Ἐδουάρδου θὰ ὦσι τόσα ὅπλα κατ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου ὅταν ἀποδείξω τὸ ἀνυπόστατον αὐτῶν. Ἡ συνδιάλεξις ἡμῶν ἔχει ἀγαθὸν σκοπὸν καὶ δὲν θέλω λείπει νὰ τὸν ἐκθέσω εἰς τὸν Κ. Σαμφὼν ἐν καταλλήλῃ στιγμή. Ἀλλὰ τότε μόνον θὰ ἦναι κατ'ἀλληλος στιγμή, ὅταν ὁ Κ. Βελμότ θὰ πράξῃ τὴν ἀνοσίαν τοῦ νὰ μᾶς συκοφαντήσῃ, διότι τοῦτο θὰ ἦναι ἡ πρώτη ἀκτίς ἣν θέλομεν ῥίψει ἐπὶ τῶν μυστηριωδῶν σχεδίων αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου.

— Εἶσθε ἐπιτηθειοτάτη, κυρία.

— Ἀλλὰ εἴμεθα περιπεπλεγμένοι μετ' ἀνθρώπου τρομερᾶς ἐπιδεξιότητος.

— Συμμερίζεσθε ὅθεν τοὺς φόβους τοῦ Κ. Ὅθεν ἐπὶ τῶν πολιτικῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ ἐγκαταστάσεως τοῦ σπῆ Ἐδουάρδου;

— Οἱ φόβοι οὗτοι δὲν εἰσὶν ἀνυπόστατοι, πρὸ πάντων ἕνεκα τῆς ἐμμέσου ὑποστηρίξεως ἣν οἱ ἐλευθεροφρονοῦτες παρέχουσιν εἰς τὰς σκευωρίας τῆς Ἀγγλίας. Πλὴν, κίνδυνός τις ἦττον σοβαρὸς, πλὴν περισσότερον ἀληθὴς καὶ ἐπικείμενος, μὲ ἀπασχολεῖ.

Αἱ ἀποικίαι διατρέχουσιν ἀληθῶς προφανῆ κίνδυνον, ἀλλὰ δὲν στεροῦνται καὶ ἐνθέρμων καὶ ἀξίων ὑπερασπιστῶν οἵτινες θέλουσιν ἀντιπαλαίσει δι' ὅλων τῶν μέσων, ἐνῶ ἐνταῦθα ὑπάρχει ἀσθενὲς τι πλάσμα οὐ τίνος ἡμεῖς εἴμεθα οἱ μόνοι ὑπερασπισταί, τὸ δὲ ἀσθενὲς τοῦτο πλάσμα εἶναι ἡ Κλάρα.

Πᾶν ὅ,τι ἤθελεν ἐνεργῆσαι κατὰ τῶν ἀποικιῶν ὁ Κ. Βελμότ, γινόμενος γαμβρὸς τοῦ Κ. Σαμφὼν ἤθελεν ἀνασταλῆ ἴσως παρ' ἀνθρώπων κάλλιον ἡμῶν γινωσκόντων τὰ περὶ αὐτοῦ· ἀλλὰ τὰς λύπας αἵτινες θὰ ὦσι σύντροφοι τῆς Κλάρας ἐὰν αὕτη συζευχθῆ τὸν ἀνθρώπον αὐτὸν, οὐδεὶς θέλει δυνηθῆ νὰ ἀναστείλῃ, οὐδ' αὐτὸς ὁ πατὴρ τῆς. Ἴδου ὅθεν ἐκ τίνος βαρᾶθρου ὀφειλομεν νὰ σώσωμεν τὴν Κλάραν.

— Ὁ Κ. Βελμότ εἶναι λοιπὸν ὁ ἀνθρώπος οὗτος . . .

Ὁ Ἐρνέστος ἐσίγησεν ἀπορῶν ὁποῖον ἐπίθετον νὰ ἐπιβάλλῃ εἰς τὸν Ἀγγλὸν καὶ αὕτη ἡ κυρία Δὲ Καμπᾶς ἐδίστασεν ἐπὶ μικρὸν εἶτα δὲ ἐξηκολούθησεν:

— Ὁ ἀνθρώπος αὐτός, Κύριε Κλεμανσῶ, εἶναι κακότροπος.

— Γνωρίζετε περὶ αὐτοῦ, νομίζω, κάλλιον παντὸς ἄλλου ἐκ τῶν ἐνταῦθα.

— Γνωρίζω περὶ αὐτοῦ πολλά· τόσα πολλά ὅμως, ὥστε οὐδὲν δύναμαι νὰ εἶπω ἄνευ ἀποδείξεων.

Τὸ νὰ κατηγορήσῃ τις τινα ἐπὶ σφάλματι καὶ τοι σοβαρῶ, ὅταν τὸ σφάλμα τοῦτο ἀνάγεται εἰς τὴν τάξιν τῶν συνήθων πλημμελημάτων, εἶναι πολλάκις κινδυνώδες, ἀλλὰ ὑπάρχει καὶ πιθανότης ἐπιτυχίας τῆς κατηγορίας· πλὴν

τὸ νὰ κατηγορήσῃ τις ἀνθρώπον ἐπ' ἐγκλήματι, . . . ἐγκλήματι ἀνοσίῳ, στυγερῶ, ἀποτροπαίῳ, . . . τοῦτο μόνον ἐπὶ ἐναργῶν καὶ ἀναμφιλέκτων ἀποδείξεων δύναται νὰ πράξῃ καὶ δυστυχῶς στεροῦμαι τοιούτων. Δὲν ἔχω παρὰ τὴν διαβεβαίωσιν τῶν ὄσων μοὶ εἶπον, περὶ τῶν ὁποίων δὲν ἀμφιβάλλω ποσῶς, καὶ ἄπερ δι' ἐμὲ εἰσὶν ἡλίου φαεινότερα, ἀλλὰ τὰ ὁποία δὲν θέλουσι γέινει δεκτὰ ἀνευ ἀξιοπίστου μαρτυρίας ἣν ἀδυνατῶ νὰ παρέξω.

— Καὶ δύνασθε ἀραγε νὰ μοὶ ἐμπιστευθῆτε αὐτά;

— Εὐχαρίστως, καθ' ὅσον μᾶλλον ὀφείλω νὰ σās τὰ εἶπω. Ἡ διήγησις αὕτη θὰ ἦναι σκληρὰ δι' ἐμὲ ἀλλ' ἤθελον νομίσει ἐμαυτὴν δειλὴν καὶ παλιμβουλὸν ἐὰν ὀπισθοχώρουν ἐνώπιον τῶν ἠθικῶν περισπασμῶν.

Πρὸς τοῦτοις ἡ διήγησις αὕτη θέλει σās ἀποδείξει διατί δὲν δύναμαι ν' ἀποκαλύψω τὴν ἀλήθειαν εἰς τὸν Κ. Σαμφὼν καὶ ὁποίας προκαταλήψεις ἤθελεν εὑρεῖν ἐν τῷ πνευματί του· καὶ πρὸς τοῖς ἄλλοις, ὁποῖαν ιδέαν καὶ ὁποῖους σκοποὺς καὶ ἂν ἔχητε ὡς πρὸς τὴν Κλάραν, ἡ διήγησις αὕτη θέλει σās πείσει νὰ συνάψητε τὰς προσπαθείας σας μετὰ τῶν ἐμῶν ὅπως σώσωμεν τὴν ἀθῶαν ταύτην νεάνίδα ἀπὸ τὸ ἐπαπειλοῦν αὐτὴν μέλλον πρὸς τὸ ὁποῖον προχωρεῖ μετ' ἀθῶας εὐπιστίας καὶ εἰς ὅπερ ὁ πατὴρ τῆς θὰ τὴν ἀφήσῃ

νὰ κρημισθῆ ἕνεκεν τοῦ ἀδρανοῦς χαρακτήρος του. Διότι ὁ Κ. Σαμφὼν καὶ τοὶ ἀποστρεφόμενοι ὀλίγον τὸν σπῆ Ἐδουάρδον καθὸ Ἀγγλὸν, καὶ τοὶ μὴ νομίζων αὐτὸν ἄσχετον ὀλοτελῶς πρὸς ἐνθουσιαστικὰς τινὰς ιδέας αἵτινες τῷ ἀπαρέσκουσι, ἤθελεν ἕμῳς καὶ τὰ ἴδια αἰσθημάτων καταστελεῖ καὶ συνεναίσει εἰς τὸ μεταξὺ Κλάρας καὶ Κ. Βελμότ συνοικέσιον ἐὰν ἐγνώριζεν ὅτι ἠδύνατο νὰ εὑρῇ τὴν εὐδαιμονίαν ἐν τῷ συνοικεσίῳ τούτῳ. Ὅπως αὐτός, περισσότερον αὐτοῦ εἶχον ἐλπίσει ἐπὶ τῆς ἀφίξεώς σας, ὅπως ἀντισταθμίσωμεν τὴν ἐπιβρόχην τοῦ Κ. Βελμότ. Ἀλλ' ὑμεῖς ἐγκατελείψατε τὸ πεδῖον τῆς μάχης.

— Δὲν δύναμαι νὰ ἐπανέλθω;

— Ἀφοῦ μὲ ἀκροασθῆτε πράξατε ὅπως σās φανῆ εὐλογον. Ἡ διήγησις ὅμως αὕτη εἶναι παρατεταμένη καὶ ἂν θέλετε καθήμεθα εἰς τὸ ὑπὸ τὴν βανανῆαν ἐκείνην ἐδώλιον.

— Εὐχαρίστως· σās ἀκούω κυρία, καὶ ἐστὲ βεβαία ὅτι ἀποτείνεσθε εἰς ἀνθρώπον οὐ τίνος ἡ διακκεσττέρα ἐπιθυμία εἶναι νὰ σās δείξῃ ὅτι ἦτον ἀξίος τῆς ἐμπιστοσύνης σας.

— Τὸ πιστεύω κύριε.

Ὁ Κλεμανσῶ καὶ ἡ κυρία Δὲ Καμπᾶς ἐκάθησαν πλησίον ἀλλήλων καὶ ἡ τελευταία ἤρξατο ὡδε πῶς:

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Α'.

Ἡ ΚΥΡΙΑ ΔΕ ΚΑΜΠΑΣ.

Διεκόψαμεν τὴν διήγησίν μας καθ' ἣν στιγμήν ὁ Κλεμανσῶ καὶ ἡ κυρία Δὲ Καμπᾶς εἶχον καθῆσει πλησίον κολοσιαιᾶς τίνος βανανῆας.

Τὸ φυτὸν τοῦτο οὐ τίνος ἡ αὔξησις τελειοποιεῖται ἐντὸς δεκαπέντε μόλις μηνῶν ὅπερ πολλάκις ἔχει ὕψος δεκαπέντε ποδῶν καὶ οὐ τίνος ὁ κορμὸς σύγκειται ἐκ μόνῃς τῆς συγκεντρώσεως τῶν μίσχων τῶν φύλων του, ξηραίνεται ἅμα καρποφορήσῃ. Ἀλλὰ πολλάκις ἐκ τῶν εἰς τὴν γῆν ἐναπολειμμένων ριζῶν βλαστάνουν νέοι κορμοὶ οἵτινες ἀναπτύσσονται ὡσαύτως ὡς ὁ πρῶτος.

Καθ' ἕκαστον ἔτος ἡ ρίζα αὕτη ἐκτείνεται, αἱ παραφιάδες αὐτοῦ πολλαπλασιάζονται, χάρις δὲ εἰς τὴν γόνιμον θρέψιν τῆς γῆς καὶ τοῦ ἡλίου, δύναται τις καθ' ἕκαστον ἔτος νὰ ἴδῃ βλαστάνον καὶ μαραινόμενον τὸ φυτὸν τοῦτο ὅπερ ἕνεκα τοῦ ὕψους αὐτοῦ καὶ τοῦ πλάτους τῶν φύλλων του παρίσταται ὡς εἶδος τι μικροῦ ἄλσους εἰς τὰ ὄμματα τοῦ Εὐρωπαίου.

Τὰ φύλλα αὐτοῦ ἀραιοῦνται εἰς τὸν ἐλάχιστον ἀνεμῶν εἰς τὴν σύγκρουσίν των δὲ ταύτην ἀναδίδουν μονότονόν τινα καὶ πένθιμον ψιθυρισμὸν ὁμοιάζοντα τοὺς μεμακρυσμένους μηχανημοὺς τῆς θαλάσσης.

Αἱ λεπτομέρειαι αὐταὶ δὲν εἰσὶ περιτταὶ εἰς τὴν διήγησίν μας ἥς μέρος ἐξεθέσαμεν ἤδη εἰς τὸν ἀναγνώστην.

Ἦδη ἀρχόμεθα τῆς διηγήσεως ἣν ἡ κυρία Δὲ Καμπᾶς ἐποίησατο τῷ Κλεμανσῶ.

— Γνωρίζετε, κύριε, ὅτι ἡ συνθήκη τῶν 1814 ἐδόσεν εἰς τὴν Ἀγγλίαν τὴν νῆσον τῆς ἀγίας Λουκίας.

Ἡ ἀποικία αὕτη, ἀσήμαντος ἀληθῶς αὕτη καθ' ἑαυτὴν, ἔθετε τὴν Ἀγγλίαν ἐν μέσῳ τῶν Ἀντινήσων καὶ τῇ ἐπέτρεπε νὰ ἐνεργῆσῃ κατὰ τὸ πρὸ πολλοῦ σχηματισμένον σχέδιόν τῆς, τὴν καταστροφὴν δηλαδὴ τῆς γαλλικῆς δυνάμεως εἰς τὸ μέρος τοῦτο τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ.

Πραγματικῶς ἡ συνθήκη τῶν 1814 ἐκτὸς ὅτι ἤρπαξεν ἀπὸ τὰς χεῖρας τῆς Γαλλίας τὰς ἀποικίας ἀπάσας, κατήρ-

γει και την συναλλαγματικήν δίδουσα πενταετή προθεσμίαν εις τὰς γαλλικὰς καὶ ἀγγλικὰς ἀποικίας ὅπως ἐκτελέσωσιν ὀριστικῶς τὰς διατάξεις ταύτας.

Τὸ τελευταῖον τοῦτο μέτρον μολονότι δὲν ἐτέθη ὀλοτελῶς εἰς πράξιν, ἐνῶ εἰκοσιτέσσαρα ὅλα ἔτη παρελήθον ἕκτοτε, ὑπῆρξεν ὅμως αἴτιον καταστροφῆς εἰς τοὺς ἀποίκους τῆς ἀγίας Λουκίας οἵτινες εἶχον βραχυτάτον μέλλον ἐνώπιόν των ὅπερ ἐπὶ μακρῷ χρόνῳ ἔμεινεν ἀδηλον. Ἀλλ' ἡ Ἀγγλία δὲν ἀπέβλεπεν εἰς δημόσιον πλοῦτον ἀφαιρούσα τινὰς νήσους τῆς Γαλλίας, οὐδὲ συνεκινεῖτο εἰς τὰ παράπονα τῶν νέων τῆς ὑπηκόων ἀπάντων γαλλικῆς ὄντων καταγωγῆς.

Μεταξὺ ἐκείνων οἵτινες δὲν ὑπῆρξαν ἱκανοὶ ὅπως ἀντιπαλαίσωσι κατὰ τῆς κακοβουλίας τῆς ἀνωτέρας ἀρχῆς, ἦτο καὶ ὁ Κ. Δὲ Καμπᾶς οὗ τινος τὸ ἐργοστάσιον διελύετο ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν ἔνεκεν τῆς λειποταξίας καθ' ἧς οὐδεμίαν ἐτύγγαλλον προστασίας οἱ ἀποικοί.

Ἐν τούτοις, ἐξ ἀγαθῆς τύχης, ἡ κατοικία τοῦ Κ. Δὲ Καμπᾶς δὲν ἐβλάβη κατὰ τὴν τρομερὰν καταιγίδα τῶν 1817 ἣτις κατέστρεψε τσοσάυτας ἄλλας ἀπὸ βάρων καὶ ἦτις ἔθαψε τὸν Ἀγγλον διοικητὴν ὑπὸ τὰ ἐρείπια τῶν ἀνακτόρων του.

Ἡ κατοικία ὅμως τοῦ πατρός μου ἦτις ἦτον ἡ πλησιεστέρη τῆς τοῦ Κ. Δε-Καμπᾶς, ὑπέστη τὴν τύχην τῶν ἄλλων. Οἰκίαι, καλύβαι, ἐργοστάσια, ἀποθήκαι, τὰ πάντα κατεκρημνίσθησαν ἢ μᾶλλον ἐσαρώθησαν ἐκ τοῦ ἐδάφους. Οὐδὲν δένδρον ἔμεινεν ὄρθιον, τὰ ζῶα ἐπνίγησαν παρασυρθέντα ὑπὸ τῶν χειμάρρων, καὶ ἐὰν ἡμεῖς αὐτοὶ δὲν ἀπωλέσθημεν ἐν τῇ τρομερᾷ ἐκείνῃ καταστροφῇ, τοῦτο ὀφείλομεν εἰς τὴν ἀφοσίωσιν τῶν δούλων μας οἵτινες περικυκλώσαντες ἐμὲ καὶ τὸν πατέρα μου μᾶς ἐπροφύλαττον ἐκ τοῦ κινδύνου τοῦ νὰ ἀρπαγῶμεν ὑπὸ τοῦ ἀνέμου ἐν τῷ ὀποίῳ εἴχομεν καταφύγει ἐξώστη, καὶ ἐκ τοῦ κινδύνου τοῦ νὰ φουνηθῶμεν ὑπὸ τῶν τεμαχίων τῶν κεράμων τῆς στέγης ἢ τῶν κλάδων τῶν δένδρων οὓς ἡ καταιγὶς ἐξεσφενδόνιζεν ὡσεὶ σφαῖρας τηλεβόλου. Πολλοὶ ἐκ τῶν δυστυχῶν ἐκείνων ἔγειναν θύματα τῆς ἀφοσιώσεως αὐτῶν, ὅτε δὲ κατεπίγασεν ὁ λαίλαψ ἐμείναμεν ἄνευ ἀσύλου, ἰδιοκτῆται εἰρηπωμένων ἀπὸ βάρων γαιῶν.

Μόλις μᾶς ὑπελείπετο ἑκατοστὺς τις μαύρων, ἦτοι ἑκτὸν πειναλέα στόματα, ἑκατὸν ἄνθρωποι οὓς δὲν ἠδυνάμεθα νὰ θρῆψωμεν καὶ ὧν ἡ πώλησις ἦν ὁ μόνος ἐναπολειπόμενος ἡμῖν πόρος.

Δυστύχημα ὅμοιον τοῦ ἡμετέρου εἶχε ἐνσκήψει εἰς πολλοὺς τῶν κατοίκων, ἡ δὲ πώλησις τῶν δούλων ἀπέβαινε δυσχερὴς καὶ λίαν ἀκαρπός· ὥστε ἵνα ἀποκρούσουν ὅσω τὸ δυνατόν τὴν γενικὴν καταστροφὴν, οἱ ἀποικοί προὔτιμψαν νὰ συναθροισθῶσι καὶ συνεταιρισθῶσιν. Ἐκεῖνοι ὧν

ἡ κατοικία εἶχε βλαβῆ ὀλιγώτερον τῶν ἄλλων ἔλαβον τοὺς δούλους ἐκείνων οἵτινες, ὡς ἡμεῖς, δὲν εἶχον πλέον τὰ μέσα ὅπως ἐξακολουθήσωσιν ἐργασίας· ἀντὶ δὲ τῆς παραχωρήσεως ταύτης, ἔδιδον εἰς τὸν συνεταιρὸν τῶν ἐν μερίδιον τῆς ἰδίας ἐκείνης κατοικίας.

Συμβιβασμὸς τοιοῦτος ἔλαβε χώραν μεταξὺ τοῦ πατρός μου Κ. Βερνάν, καὶ τοῦ Κ. Δὲ Καμπᾶς, ἀρχαίου του φίλου, μετὰ τινὰ δὲ καιρὸν ἀπὸ τῆς καταστροφῆς ἐκείνης, ἐγκτεστήμεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ τελευταίου τούτου.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἤμην ἐπτά ἐτῶν σχεδόν, ὁ δὲ υἱὸς τοῦ Κ. Δὲ Καμπᾶς ἦτον εἰκοσαετής.

Καίτοι συνδεδεμένοι δι' εἰλικρινοὺς καὶ ἀκαρπνοὺς φιλίας, ὁ Κ. Δὲ Καμπᾶς καὶ ὁ πατήρ μου ἤρχοντο πολλάκις εἰς σπουδαίας φιλονεικίας, καὶ ἑκατοντάκις αἱ φιλονεικίαι αὗται ἐμελλον ν' ἀπολήξωσιν εἰς διάρρηξιν σχέσεων ἐὰν τὸ συγκαταβατικὸν καὶ ὑπομονητικὸν τοῦ πατρός μου ἀφ' ἑνός, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὁ καλοκάγαθος καίτοι βίαιος χαρακτήρ τοῦ Κ. Δὲ Καμπᾶς, καὶ πρὸ πάντων ἡ ταυτῆτος τῶν συμπερόντων δὲν προῦλάμβανον τὸ δυσάρεστον αὐτὸ συμβάν· Ἡ πηγὴ τῶν φιλονεικιῶν αὐτῶν ἦν ἡ ἀντίθεσις τῶν ἰδεῶν των ἐφ' ὅλων τῶν ζητημάτων.

Ὁ Κ. Δὲ Καμπᾶς ἦτον εἰς ἐκ τῶν Γασκόνων εὐπατρίδων, ὅστις ἐλθὼν εἰς τὰς Ἀντινήσους πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως, ἐβδελύττετο τὰς ἀρχὰς αὐτῆς, οὐχὶ μόνον ὡς εὐπατρίδης, ἀλλὰ πρὸς τούτοις καὶ ὡς κάτοικος τῶν ἀποικιῶν. Ὅθεν ἔνεκα τῶν αἰσθημάτων του αὐτῶν, ἔτρεφε πρὸς τὴν Ἀγγλίαν, ἣτις κατεφέρετο ἀκαταπαύστως κατὰ τῆς ἐπαναστάσεως, ἀπεριόριστον θαυμασμὸν φθάνοντα μέχρι λατρείας.

Ὅτε δὲ κατὰ τὸ 1814 ἔμαθε τὴν πτώσιν τῆς αὐτοκρατορίας καὶ τὴν ἐπανάκαμψιν τῶν Βουρβόνων, ἐθεώρησε τὴν Ἀγγλίαν ὡς εὐεργέτριαν καὶ προστάτριάν τινα θεότητα, ἐν τῷ ἐνθουσιασμῷ του δὲ τούτῳ παρεδέχθη ὅτι ἡ κατάργησις τῆς συναλλαγματικῆς καὶ ἡ ἀπελευθέρωσις τῶν δούλων ἦτον εὐεργέτημα τοῦ φιλοδικαίου τούτου ἔθνους ὑφ' οὗ τοὺς νόμους εὐτυχῶς ἔζη.

Ὁ πατήρ μου δὲν ἦτον εὐπατρίδης· ὁ πατήρ μου εἶχεν ἐγκολπωθῆ προθύμως τὰς ἐπαναστατικὰς ἀρχὰς, ὅτε δὲ τὸ 1814 ἐλεύσατο, ἐθεώρησεν ὡς δυστύχημα τὴν ταπεινώσιν τῆς πατρίδος καὶ μετὰ ψυχικῆς ὀδύνης εἶδε τὴν Ἀγίαν Λουκίαν μεταβαίνουσαν ὀριστικῶς ὑπὸ τὴν Ἀγγλικὴν δυναστείαν, καθὼ προβλέπων τὴν καταστροφὴν τῆς ἀποικίας ταύτης ἐν τοῖς φιλανθρωπικοῖς δῆθεν μέτροις τῆς Ἀγγλίας.

Μεταξὺ τοιούτων ἀντιθέτων αἰσθημάτων καὶ τοιούτων ἐναντιῶν ἰδεῶν, ἐννοεῖτε βεβαίως ὅποια ἦσαν τὰ ἀντικείμενα τῶν λογομαχιῶν των.

« — Πῶς, ἔλεγεν ὁ Κ. Δὲ Καμπᾶς, παραδέχεσθε ὡς λογικωτάτην τὴν ὑπὸ τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως κατάργησιν